

B E S L U T S P R O M E M O R I A

FI Dnr 15-
10584

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Nya föreskrifter och allmänna råd för betaltjänstleverantörer

Sammanfattning

Finansinspektionen inför nya föreskrifter om betaltjänstverksamhet som gäller för företag som tillhandahåller betaltjänster, så kallade betaltjänstleverantörer. I föreskrifterna ställs nya krav på att leverantörerna ska ha system för operativa risker och säkerhetsrisker, samt att de ska rapportera incidenter i verksamheten till Finansinspektionen. Det anges även vid vilken tidpunkt de ska komma in med uppgifter om till exempel svikliga förfaranden. Dessutom förs de nuvarande reglerna i föreskrifterna om vissa betalkonton över till de nya föreskrifterna för att hålla samman regleringen.

Därutöver beslutar Finansinspektionen om ändringar i föreskrifter och allmänna råd om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer (tillståndsföreskrifterna), föreskrifter och allmänna råd om institut för elektroniska pengar och registrerade utgivare, samt allmänna råd om rapportering av händelser av väsentlig betydelse. Ändringarna i tillståndsföreskrifterna gäller bland annat för företag som tillhandahåller de nya betaltjänsterna kontoinformationstjänster och betalningsinitieringstjänster. Reglerna avser bland annat vad en ansökan om tillstånd eller registrering för sådan verksamhet ska innehålla. I övrigt genomförs vissa följdändringar i föreskrifterna och de allmänna råden om institut för elektroniska pengar och registrerade utgivare.

De nya och ändrade föreskrifterna genomförs tillsammans med ändringarna i framförallt lagen om betaltjänster, det andra betaltjänstdirektivet¹. I direktivet har den Europeiska bankmyndigheten getts mandat att utfärda ett antal riktlinjer. Många av dessa riktlinjer är omfattande. Finansinspektionen beslutar att endast ett fåtal av riktlinjerna görs om till föreskriftsbestämmelser. I övrigt gäller riktlinjerna som allmänna råd. Reglerna träder i kraft den 1 maj 2018, det vill säga samtidigt som lagändringarna.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG.

Innehåll

1	Utgångspunkter	3
1.1	Målet med regleringen	3
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	4
1.3	Regleringsalternativ	5
1.4	Rättsliga förutsättningar	5
1.5	Ärendets beredning	6
2	Motivering och överväganden	7
2.1	Inledning	7
2.2	Ansökan om tillstånd att tillhandahålla betaltjänster	8
2.3	Ansökan om undantag från tillståndsplikt	15
2.4	Nytt kapitel om anmälningsskyldighet	17
2.5	Ansökan om tillstånd eller undantag från tillståndsplikt att tillhandahålla ytterligare betaltjänster	19
2.6	Verksamhet i andra länder	20
2.7	Ändrade krav på funktionerna för regelefterlevnad och riskkontroll	21
2.8	Beräkning av kapitalkrav	23
2.9	Nya föreskrifter om verksamhet för betaltjänstleverantörer - betaltjänstföreskrifterna	24
2.10	Nya krav på klagomålshantering i betaltjänstverksamhet	24
2.11	Information till konsumenter om avgifter, samt rättigheter och skyldigheter	26
2.12	System för operativa risker och säkerhetsrisker	29
2.13	Rapportering av operativa risker och säkerhetsrisker	32
2.14	Incidentrapportering och händelser av väsentlig betydelse	34
2.15	Rapportering av statistiska uppgifter om svikliga förfaranden	38
3	Följdändringar i andra föreskrifter och allmänna råd	40
3.1	Ansökan om tillstånd och undantag från tillståndsplikt att ge ut elektroniska pengar	40
3.2	Verksamhet i andra länder för institut för elektroniska pengar	41
3.3	Ändrade krav på funktionerna för regelefterlevnad och riskkontroll	42
3.4	Betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ska inte tillämpa de allmänna råden om rapportering av händelser av väsentlig betydelse	42
4	Konsekvensutredning	43
4.1	Konsekvenser för samhället och konsumenterna	43
4.2	Konsekvenser för företagen	45
4.3	Konsekvenser för Finansinspektionen	54

1 Utgångspunkter

1.1 Målet med regleringen

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366/EU av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (det andra betaltjänstdirektivet eller direktivet) antogs i november 2015. Genom direktivet upphävs Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG om betaltjänster på den inre marknaden (det första betaltjänstdirektivet). Det andra betaltjänstdirektivet syftar huvudsakligen till att utveckla marknaden för elektroniska betalningar och till att skapa bättre förutsättningar för säkra och effektiva betalningar.

I det andra betaltjänstdirektivet finns bemyndiganden för Europeiska kommissionen att anta delegerade akter och genomförandeakter (genomförandeåtgärder). Genomförandeåtgärderna utgörs till stor del av så kallade tekniska standarder som utarbetas av den Europeiska bankmyndigheten (EBA) och som sedan antas av kommissionen. I direktivet ges EBA även i uppdrag att ta fram riktlinjer på några områden.

Enligt artikel 115 i det andra betaltjänstdirektivet ska medlemsstaterna senast den 13 januari 2018 anta och tillämpa bestämmelser som krävs för att följa direktivet. Regeringen har informerat om att genomförandet i Sverige är försenat. Regeringen lämnade den 25 januari 2018 en proposition om nya regler för betaltjänster, proposition 2017/18:77 (lagförslaget). Lagförslaget antogs av riksdagen den 28 mars 2018 och innehåller framför allt ändringar i lagen (2010:751) om betaltjänster (LBT), som genomförde det första betaltjänstdirektivet. I LBT anges att regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer, får rätt att meddela föreskrifter som kompletterar vissa av de bestämmelser som finns i lagen, samt de ändringar som föreslås genomföras. Finansinspektionen har fått dessa bemyndiganden. De nya reglerna träder i kraft den 1 maj 2018.

För att genomföra det andra betaltjänstdirektivet i svensk rätt beslutar Finansinspektionen dels om nya föreskrifter², dels om ändringar i befintliga föreskrifter³ på området. Finansinspektionen ger även ut nya allmänna råd om rapportering av händelser av väsentlig betydelse. Genom föreskrifterna ska även säkerställas att Finansinspektionen kan uppfylla de krav som ställs på Finansinspektionen som behörig myndighet i genomförandeakter avseende

² Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2018:X) om verksamhet för betaltjänstleverantörer.

³ Ändringarna avser Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2010:3) om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer, Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:49) om institut för elektroniska pengar och registrerade utgivare.

bland annat gränsöverskridande verksamhet, incidentrapportering och klagomålshantering.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

Den 12 december 2016 upphävdes det första betaltjänstdirektivet som är infört bland annat genom LBT och de föreskrifter som Finansinspektionen utfärdat, främst Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2010:3) om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer (tillståndsföreskrifterna). Huvuddelen av bestämmelserna i det första betaltjänstdirektivet har överförs till det andra betaltjänstdirektivet. Många av det andra betaltjänstdirektivets bestämmelser finns därför redan införda genom LBT och Finansinspektionens föreskrifter.

Ett närliggande direktiv är Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (betalkontodirektivet), som genomförts i 4 a kap. LBT. Delar av betalkontodirektivet är även genomfört, och till viss del kompletterat, genom Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2017:1) om vissa betalkonton (betalkontoföreskrifterna). Föreskrifterna gäller för betaltjänstleverantörer som har betalkonton där konsumenter åtminstone kan placera medel på betalkonto, ta ut kontanter från ett betalkonto, och utföra och ta emot betalningstransaktioner till tredje part.

Som nämns i avsnitt 1.1 ska EBA ta fram riktlinjer och förslag till tekniska standarder som kompletterar ramreglerna i det andra betaltjänstdirektivet. De tekniska standarderna börjar inte gälla förrän EU-kommissionen antar standarderna i form av en förordning och sedan publicerar reglerna i Europeiska unionens officiella tidning. För att riktlinjer från EBA ska börja gälla krävs att EBA publicerar en regelefterlevnadstabell. I dagsläget har de flesta standarder och riktlinjer antagits och antingen publicerats i Europeiska unionens officiella tidning eller i EBA:s tabell. De elva olika mandat som EBA har enligt direktivet är följande:

1. Tekniska standarder för underrättelser om gränsöverskridande verksamhet enligt artikel 28.5,
2. Riktlinjer för fastställande av minimibelopp för ansvarsförsäkring eller annan jämförbar garanti enligt artikel 5.4,
3. Riktlinjer om klassificering, rapportering och bedömning av allvarliga incidenter enligt artikel 96.3,
4. Riktlinjer om uppgifter för ansökan om tillstånd enligt artikel 5.5,
5. Riktlinjer om behöriga myndigheters klagomålshantering enligt artikel 100.6,
6. Tekniska standarder för stark kundautentisering och säker kommunikation enligt artikel 98.1,
7. Riktlinjer om säkerhetsåtgärder för operativa risker och säkerhetsrisker enligt artikel 95.3,

8. Tekniska standarder för central kontaktpunkt enligt artikel 29.5,
9. Tekniska standarder om format, struktur och information i register hos EBA enligt artikel 15.5,
10. Riktlinjer för rapportering av statistiska uppgifter om bedrägerier enligt artikel 96.3,
11. Tekniska standarder för värdlands- och hemlandsmyndigheters samarbete enligt artikel 29.6.

Det andra betaltjänstdirektivet ställer bland annat nya krav på betaltjänstleverantörer i fråga om hantering av operativa risker och säkerhetsrisker samt så kallad stark kundautentisering. Dessa krav gäller för betaltjänstleverantörer, oavsett om de har tillstånd enligt ett annat regelverk än LBT eller lagen (2011:755) om elektroniska pengar (LEP), exempelvis företag som driver verksamhet som bank eller kreditmarknadsföretag. För dessa företag gäller i dag de närliggande regelverken Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:4) om hantering av operativa risker och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:5) om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem. Dessa föreskrifter kommer fortsätta att gälla för kreditinstitutens verksamhet.

1.3 Regleringsalternativ

För att det svenska genomförandet av det andra betaltjänstdirektivet ska vara fullständigt krävs att Finansinspektionen inför vissa delar genom att utfärda föreskrifter. Detta framgår bland annat av den parallelluppställning över genomförandet som finns som bilaga till regeringens proposition. I de delar som Finansinspektionen genomför direktivet finns således inte något annat regleringsalternativ.

Det andra betaltjänstdirektivet är ett fullharmoniseringsdirektiv, vilket innebär att varken strängare eller mer liberala regler än de som framgår av direktivet får införas i svensk rätt. I linje med detta är det enligt Finansinspektionen lämpligt att de riktlinjer som EBA ska ta fram för att komplettera direktivet tillämpas i så stor utsträckning som möjligt. För att undvika att riktlinjerna tolkas och införs på olika sätt i medlemsländerna anser Finansinspektionen att de i Sverige inte bör arbetas om till bindande föreskrifter, utan att de i stället ska gälla som allmänna råd till de bestämmelser som finns i LBT och till de föreskrifter som Finansinspektionen tar fram. Det är även till fördel för de betaltjänstleverantörer som är aktiva på flera marknader inom EES. I vissa undantagsfall införs dock delar av riktlinjerna som bindande föreskrifter. Detta görs när Finansinspektionen anser att det är nödvändigt för att myndigheten ska kunna utöva tillsyn över betaltjänstleverantörerna på det sätt som direktivet kräver.

1.4 Rättsliga förutsättningar

I LBT finns bestämmelser om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter i vissa avseenden.

Bemyndigandena finns i 2 kap. 10 §, 3 kap. 29 §, 4 kap. 22 §, 4 a kap. 10 §, 5 kap. 60 §, 5 b kap. 6 § och 8 kap. 27 § LBT.

I 5 § förordningen (2010:1008) om betaltjänster (betaltjänstförordningen) finns bemyndiganden till Finansinspektionen att meddela föreskrifter. De bemyndiganden som används är 5 § 1–3, 8–14, 16 och 17 betaltjänstförordningen.

I fråga om de följdändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:49) om institut för elektroniska pengar och registrerade utgivare (föreskrifterna om elektroniska pengar) som Finansinspektionen redogör för i avsnitt 3 finns bemyndiganden i LEP och 6 § 2, 11 och 12 förordningen (2011:776) om elektroniska pengar.

1.5 Ärendets beredning

Finansinspektionens beredning av ärendet inleddes när det andra betaltjänstdirektivet beslutades i november 2015. Finansinspektionen har bland annat deltagit i EBA:s arbetsgrupp så kallad ”Taskforce on payment services, TFPS”⁴ som tagit fram tekniska standarder och riktlinjer som EBA fått mandat att ta fram enligt det andra betaltjänstdirektivet. Finansinspektionen har vidare i december 2016 bjudit in betaltjänstleverantörer och andra aktörer som kommer att omfattas av det andra betaltjänstdirektivet för rundabordsamtal om innovativa finansiella tjänster, så kallad fintech. Därtill har Finansinspektionen tillsammans med Vinnova i maj 2017 haft ytterligare fyra rundabordsamtal med allmänheten, betaltjänstleverantörer och andra företag om fintech.

Dessa samtal med fintech-aktörer på marknaden har utgjort en viktig del i arbetet med Finansinspektionens föreskrifter. Under samtalen har branschen diskuterat och fört fram problem, tolkningar och förhoppningar på lösningar för att genomföra det andra betaltjänstdirektivet.

Finansinspektionen har vidare haft ett flertal möten med Svenska Bankföreningen under november och december 2017 för att diskutera det andra betaltjänstdirektivet och kommande föreskrifter. Särskilda samtal har också förts med Svenska Bankföreningen om rutinerna för byte av betalkonto.

Ett förslag till föreskrifter och allmänna råd remitterades den 30 januari 2018. Femton remissinstanser har lämnat synpunkter på förslaget. Sju av dessa har lämnat synpunkter i sak eller på konsekvensutredningen. Åtta av remissinstanserna har meddelat att de inte har något att anmärka på förslaget.

Finansinspektionen har övervägt framförda remissynpunkter och redogör för dem och Finansinspektionens överväganden under respektive avsnitt nedan. Det har även gjorts vissa redaktionella ändringar av föreskrifterna efter remitteringen.

⁴ TFPS har i oktober 2017 övergått till en bestående kommitté, SCPS.

2 Motivering och överväganden

2.1 Inledning

I såväl det första som det andra betaltjänstdirektivet anges att medlemsstater ska skilja på olika kategorier av betaltjänstleverantörer. Bland de olika kategorier av betaltjänstleverantörer som anges i 1 kap. 3 § LBT finns bland andra:

- Kreditinstitut, dvs. företag som har tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF).
- Institut för elektroniska pengar, dvs. företag som har tillstånd att ge ut elektroniska pengar enligt LEP.
- Betalningsinstitut, och registrerade betaltjänstleverantörer (dvs. de som beviljats undantag från tillståndsplikt) enligt LBT.

En av nyheterna i hur det andra betaltjänstdirektivet genomförs i LBT är att Finansinspektionen nu i vissa delar får bemyndiganden som avser samtliga betaltjänstleverantörer. Tidigare bemyndiganden har endast avsett betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer. Finansinspektionen har valt att samla alla föreskriftsbestämmelser som kompletterar de lagbestämmelser som ska gälla för alla betaltjänstleverantörer, det vill säga de bestämmelser som finns i 4, 4 a, 5 och 5 b kap. LBT, i de nya föreskrifterna om verksamhet för betaltjänstleverantörer. Dessa föreskrifter kommer således att gälla för såväl betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer, som för kreditmarknadsföretag, institut för elektroniska pengar och banker i deras verksamhet med betaltjänster. Nedan kallas dessa föreskrifter för betaltjänstföreskrifterna.

De lagändringar som genomförts innebär att Finansinspektionen även måste göra ändringar i de befintliga tillståndsföreskrifterna, som gäller för betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer. Utöver detta behöver nya regler för betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer införas eftersom det tillkommer nya betaltjänster med nya krav. Finansinspektionen ändrar därför tillståndsföreskrifterna, som gäller för betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer, i de avseenden som krävs med anledning av det andra betaltjänstdirektivet och LBT. Det innebär att tillståndsföreskrifterna fortsätter att utgöra de föreskrifter där bemyndigandena som finns i 2, 3 och 8 kap. LBT genomförs.

Även det nya kapitlet i LBT, 5 b kap., som rör operativa risker och så kallad stark kundautentisering, gör att nya regler behöver införas. Dessa regler kommer att gälla för alla betaltjänstleverantörer, och inte endast betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer.

Eftersom Finansinspektionens nuvarande betalkontoföreskrifter är tillämpliga på betaltjänstleverantörer upphävs de föreskrifterna och bestämmelserna förs med vissa ändringar över till de nya betaltjänstföreskrifterna.

I avsnitt 2.2–2.8 nedan framgår Finansinspektionens motiveringar och överväganden avseende de ändringar som görs i tillståndsföreskrifterna. I avsnitt 2.9 till 2.15 redogörs för motiveringar och överväganden avseende de nya betaltjänstföreskrifterna. I avsnitt 3 redogörs för följdändringar i andra föreskrifter och allmänna råd.

2.1.1 Särskilt om hanteringen av riktlinjer från EBA

Som nämns under avsnitt 1.2 ska EBA utfärda sex riktlinjer i enlighet med de mandat som följer av det andra betaltjänstdirektivet. Dessa riktlinjer är att betrakta som allmänna råd som myndigheter och finansmarknadsaktörer, i detta fall betaltjänstleverantörerna, är skyldiga att följa med alla tillgängliga medel enligt EBA-förordningen (se Finansinspektionen utredning om genomförande av de europeiska tillsynsmyndigheternas riktlinjer och rekommendationer, FI Dnr 12-12289). Finansinspektionen avser att följa samtliga riktlinjer i tillsynsverksamheten.

De riktlinjer som EBA har tagit fram, eller kommer att besluta om, är ofta detaljerade och innehållsrika när det gäller *hur* ett krav i det andra betaltjänstdirektivet kan efterlevas. Samtidigt finns krav på *att* kraven ska uppfyllas i LBT. För att underlätta att bestämmelserna i direktivet tillämpas på ett så enhetligt sätt som möjligt inom EU, har Finansinspektionen som nämns i avsnitt 1.3, valt att endast omarbeta riktlinjerna till föreskrifter om det finns klara skäl mot att låta riktlinjerna gälla som allmänna råd. Det innebär att i den mån exempelvis blanketter, bilagor eller formulär tagits fram i riktlinjer från EBA, ska dessa användas både av Finansinspektionen och av betaltjänstleverantörerna. För att underlätta tillämpningen kommer dessa dokument läggas ut på Finansinspektionens webbplats och det kommer finnas hänvisningar till dokumenten i föreskrifterna.

2.2 Ansökan om tillstånd att tillhandahålla betaltjänster

Finansinspektionens ställningstagande: Det införs nya bestämmelser om vilka handlingar ett företag som ansöker om tillstånd att tillhandahålla betaltjänster ska bifoga till sin ansökan.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll i sak.

Remissinstanserna: Tillstyrker förslaget eller har inte haft något att invända mot det.

Finansinspektionens skäl: Av artikel 5.1 i det andra betaltjänstdirektivet följer att ett betalningsinstitut måste auktoriseras av behöriga myndigheter. Vidare framgår det av artikeln vilken information och vilka uppgifter som måste

lämnas in tillsammans med ansökan. Artikel 5 är enligt artikel 107 i det andra betaltjänstdirektivet en fullharmoniseringsbestämmelse.

I 2 kap. tillståndsföreskrifterna finns de bestämmelser som i dag gäller för företag som ansöker om tillstånd. Regleringen omfattar dock inte alla led som finns i artikel 5.1 i det andra betaltjänstdirektivet. Finansinspektionen lägger därför till bestämmelser i 2 kap. tillståndsföreskrifterna som genomför artikel 5.1 f–j i direktivet. Nedan beskrivs detta mer detaljerat.

2.2.1 Övervaka, hantera och följa upp säkerhetsincidenter och kundklagomål

Av artikel 5.1 f följer att det till ansökan ska bifogas en beskrivning av de förfaranden som finns för att övervaka, hantera och följa upp säkerhetsincidenter och säkerhetsrelaterade kundklagomål, inklusive en rapporteringsmekanism för incidenter som beaktar betalningsinstitutets informationsskyldigheter enligt artikel 96.

Informationsskyldigheterna enligt artikel 96 i det andra betaltjänstdirektivet avser rapportering av incidenter till Finansinspektionen, EBA och Europeiska centralbanken (ECB) vid allvarliga operativa incidenter eller säkerhetsincidenter. I LBT införs artikeln genom 5 b kap. 3 § LBT. I LBT finns även en ny bestämmelse som innebär att betaltjänstleverantörer ska ha system med lämpliga åtgärder och kontrollmekanismer för att hantera operativa risker och säkerhetsrisker, se 5 b kap. 1 § LBT. Bestämmelsen genomför artikel 95.1 i direktivet. Enligt artikel 95.3 i direktivet ska EBA utfärda riktlinjer för inrättande, genomförande och övervakning av säkerhetsåtgärderna. Som framgår av avsnitt 2.12 nedan införs en föreskriftsbestämmelse som kompletterar 5 b kap. 1 § LBT i de betaltjänstföreskrifterna. Därutöver kommer EBA:s riktlinjer att gälla som allmänna råd till dessa bestämmelser. Dessa föreskrifter och riktlinjer tillsammans med kraven som framgår av 5 b kap. 1 § LBT tydliggör vad som ska bifogas en ansökan enligt artikel 5.1 f i det andra betaltjänstdirektivet.

För att genomföra artikel 5.1 f inför Finansinspektionen en ny bestämmelse, 2 kap. 16 a §, som anger att ett företag i sin verksamhetsplan ska beskriva företagets system för att hantera operativa risker och säkerhetsrisker enligt 5 b kap. 1 § LBT. Det framgår av bestämmelsen att beskrivningen ska omfatta företagets rutiner för att underrätta Finansinspektionen enligt 5 b kap. 3 § LBT.

2.2.2 Hantering av känsliga betalningsuppgifter

I 1 kap. 4 § LBT införs ett nytt begrepp; känsliga betalningsuppgifter. Av artikel 5.1 g i det andra betaltjänstdirektivet framgår att ett företag när det ansöker om tillstånd att tillhandahålla betaltjänster ska beskriva processen för att arkivera, övervaka, spåra och begränsa åtkomsten till känsliga betalningsuppgifter.

Det kan inledningsvis anmärkas att dessa processer redan bör inbegripas i den hantering av operativa risker och säkerhetsrisker som ett företag ska ha system för enligt riktlinjerna för säkerhetsåtgärder för operativa risker och säkerhetsrisker. Betaltjänstleverantörer som tillhandahåller betalningsinitieringstjänster eller kontoinformationstjänster enligt 5 kap. 8 § samt 5 kap. 15 § 2 LBT får dock inte lagra några känsliga betalningsuppgifter som är kopplade till betalkonton. Inte heller övriga betaltjänstleverantörer får nödvändigtvis tillgång till känsliga betalningsuppgifter. Mot denna bakgrund införs nu en bestämmelse i 2 kap. 16 b § tillståndsföreskrifterna som anger att det ska framgå av verksamhetsplanen om ett företag får ta del av sådana uppgifter. I de fall företaget får tillgång till känsliga betalningsuppgifter ska det i sin verksamhetsplan även beskriva hur företaget arkiverar, övervakar, spårar och begränsar åtkomsten till uppgifterna. Detta säkerställer att Finansinspektionen vid ansökan får de uppgifter som ska bifogas enligt direktivet även när en betaltjänstleverantör väljer att inte följa riktlinjerna för säkerhetsåtgärder för operativa risker och säkerhetsrisker.

2.2.3 Verksamhetens driftskontinuitet och beredskapsplaner

Ett företag ska enligt artikel 5.1 h i direktivet till sin ansökan bifoga en beskrivning av arrangemang för verksamhetens driftskontinuitet, inklusive angivelse av kritiska verksamheter, effektiva beredskapsplaner och ett förfarande för att se över dessa planers lämplighet och effektivitet.

Även dessa beskrivningar och arrangemang inbegrips i den hantering av operativa risker och säkerhetsrisker som ett företag ska ha system för enligt riktlinjerna för säkerhetsåtgärder för operativa risker och säkerhetsrisker. Något krav på att företaget vid ansökan ska bifoga en sådan beskrivning som anges i direktivet finns emellertid inte för betaltjänstleverantörer som väljer att inte följa riktlinjerna. Det ställs därför, enligt en ny bestämmelse i 2 kap. 18 a § tillståndsföreskrifterna, krav på att företaget i sin verksamhetsplan ska ange de verksamheter som är kritiska för driften och beskriva företagets beredskapsplaner.

2.2.4 Statistiska uppgifter om resultat, transaktioner och bedrägerier

Direktivets artikel 5.1 i anger att en beskrivning av de principer och definitioner som tillämpas på insamling av statistiska uppgifter om resultat, transaktioner och bedrägerier ska lämnas in vid ansökan. Det är något oklart hur kravet på "statistiska uppgifter om resultat" ska förstås. I den engelska versionen av direktivet talas om "[...]statistical data on performance," och i den danska versionen "[...]data om drift". I den tyska översättningen är kravet "[...] statistischer Daten über Leistungsfähigkeit". Det som avses förefaller således vara de principer och definitioner som tillämpas för insamling av statistisk data om prestanda/drift. Dessa uppgifter, liksom uppgifter om transaktioner och svikliga förfaranden, ska alltså lämnas vid ansökan om tillstånd.

Betaltjänstleverantörer ska enligt 5 b kap. 2 § LBT rapportera statistiska uppgifter om svikliga förfaranden till Finansinspektionen.

Finansinspektionen inför därför en ny bestämmelse, 2 kap. 22 §, i tillståndsföreskrifterna som ställer krav på att ett företag i sin verksamhetsplan ska ange hur insamling av statistiska uppgifter om verksamhetens drift, transaktioner och svikliga förfaranden sker.

2.2.5 Beskrivning av operativa risker och säkerhetsrisker

Enligt artikel 5.1 j i det andra betaltjänstdirektivet ska ett företag komma in med ett säkerhetspolicydokument, inbegripet en detaljerad riskbedömning av betaltjänsterna och en beskrivning av de säkerhetskontroll- och begränsningsåtgärder som vidtagits för att på lämpligt sätt skydda betaltjänstanvändarna mot de belagda riskerna, bland annat bedrägeri och olaglig användning av känsliga uppgifter och personuppgifter.

Som anges ovan föreslås ett krav i 5 b kap. 1 § LBT som innebär att betaltjänstleverantörer ska ha system med lämpliga åtgärder och kontrollmekanismer för att hantera operativa risker och säkerhetsrisker som är förknippade med de betaltjänster som de tillhandahåller. Av 5 b kap. 2 § LBT framgår att en betaltjänstleverantör ska rapportera dessa risker och åtgärderna för att hantera dem till Finansinspektionen. Som framgår i avsnitt 2.13 ska betaltjänstleverantörer som getts tillstånd att driva verksamhet löpande komma in med sådan rapportering. Av 5 kap. 1 § föreskrifterna om verksamhet för betaltjänstleverantörer, och avsnitt 2.12 nedan, framgår vilka krav som ställs på det system för operativa och säkerhetsrisker som betaltjänstleverantörer ska ha. För att genomföra artikel 5 j i det andra betaltjänstdirektivet införs i de nya föreskrifterna en bestämmelse om att ett betalningsinstitut när det ansöker om tillstånd ska komma in med en sådan rapport som anges i 5 b kap. 2 § LBT och 6 kap. 1 § betaltjänstföreskrifterna i verksamhetsplanen.

2.2.6 Åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism och information som ska åtfölja en överföring

I 2 kap. 21 § tillståndsföreskrifterna anges att det ska framgå av verksamhetsplanen hur arbetet med penningtvätt och finansiering av terrorism ska drivas. Vidare framgår att företaget i verksamhetsplanen ska redogöra för sin riskbedömning samt i en separat bilaga bifoga de interna regler företaget ska ha.

Finansinspektionen anser att eftersom ett företag i en separat bilaga ska bifoga de interna rutiner och riktlinjer ett företag enligt 2 kap. 8 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (PTL) ska ha, är det lämpligt att företaget även bifogar den allmänna riskbedömningen enligt 2 kap. 1 och 2 §§ PTL i en bilaga i stället för att detta ska ingå i verksamhetsplanen. Eftersom det av artikel 5 k i det andra betaltjänstdirektivet framgår att ett företag, som även ska uppfylla skyldigheterna i

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och om upphävande av förordning (EG) nr 1781/2006, ska beskriva de mekanismer för intern kontroll som sökanden har infört för att uppfylla dessa skyldigheter, anser Finansinspektionen att det är lämpligt att det i verksamhetsplanen beskrivs om och i förekommande fall hur företaget avser att följa den förordningen.

Bestämmelsen i 2 kap. 21 § tillståndsföreskrifterna ändras därför så det endast är beskrivningar av hur företaget förhåller sig till förordningen 2015/847 som ska framgå av verksamhetsplanen, medan det i första stycket framgår att företaget i separata bilagor ska redogöra för den allmänna riskbedömningen och företagets interna rutiner och riktlinjer.

2.2.7 Kontroll av ombud

Av 2 kap. 14 § tillståndsföreskrifterna framgår i dag att ett företag i sin verksamhetsplan ska ange om det avser att anlita ombud för betaltjänstverksamheten. I artikel 5.1 l i det andra betaltjänstdirektivet framgår att sökanden bland annat ska komma in med en beskrivning av hur den avser att använda sig av ombud, och de externa kontroller och kontroller på plats som sökanden förbinder sig att genomföra hos dessa minst en gång per år. En liknande artikel återfanns i det första betaltjänstdirektivet, dock utan kravet på att externa kontroller och kontroller på plats ska genomföras minst en gång per år.

Bestämmelsen i 2 kap. 14 § ändras därför så att företaget, utöver att lämna den information enligt 3 kap. 17 § LBT som krävs för att ombudet ska registreras, även ska beskriva hur företaget utför kontroller av ombudet.

Mot bakgrund av att en anmälan enligt 3 kap. 17 § LBT ska innehålla uppgifter om personnummer eller motsvarande är andra stycket i den nuvarande bestämmelsen överflödigt, och tas därför bort.

2.2.8 Bolagsordning eller stadgar

I artikel 5.1 p i det andra betaltjänstdirektivet ställs krav på att ett företags bolagsordning eller stadgar bifogas ansökan. Vidare är en av förutsättningarna för att ett företag ska kunna ges tillstånd av Finansinspektionen att bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot lag. För att genomföra direktivet, och för att Finansinspektionen ska få möjlighet att bedöma samtliga förutsättningar för tillstånd, införs en ny bestämmelse i 2 kap. med krav på att företag till ansökan bifogar sin bolagsordning eller sina stadgar. Det är den gällande bolagsordningen eller stadgarna som ska bifogas till ansökan. Detta eftersom Finansinspektionen, till skillnad från vad som gäller exempelvis för banker och kreditmarknadsbolag, inte ska godkänna bolagsordningen.

2.2.9 Uppgift om huvudkontor i stället för verksamhetsadress

Bestämmelsen i 2 kap. 2 § andra stycket tillståndsföreskrifterna justeras på så sätt att benämningen ”verksamhetsadress” ändras till ”huvudkontor”. Ändringen görs för att genomföra artikel 5.1 q i det andra betaltjänstdirektivet. I sammanhanget kan nämnas att det framgår av 3 kap. 11 § LBT att betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ska ha sitt huvudkontor i Sverige. För att Finansinspektionen vid ansökningstillfället ska kunna bedöma om detta krav är uppfyllt krävs att adressen till huvudkontoret anges.

2.2.10 Ekonomiska förhållanden

Enligt den nuvarande lydelsen av 2 kap. 5 § tillståndsföreskrifterna ska ett företag i sin ansökan lämna en prognos som bland annat omfattar hur resultatet av balans- och resultaträkning påverkar företagets startkapital. Ett företags startkapital kan enligt 3 kap. 1 § LBT vara 20 000, 50 000 eller 125 000 euro. Nivån beror endast på vilken eller vilka betaltjänster företaget avser att tillhandahålla. Balans- och resultaträkningen har därför inte någon påverkan på kravet på företagets startkapital. Bestämmelsen i 2 kap. 5 § första stycket 3 ändras därför så att företaget till ansökan i stället ska lämna en prognos över kapitalbasen. Ändringen innebär att Finansinspektionen får en möjlighet att bedöma om företaget uppfyller startkapitalkraven, inte bara vid tidpunkten för tillståndet, utan även om kraven kan förväntas vara uppfyllda inom en överskådlig tid.

Vidare ska enligt artikel 5.1 c i det andra betaltjänstdirektivet sökanden komma in med ett bevis för att betalningsinstitutet har det startkapital som anges i artikel 7 i direktivet. Enligt 3 kap. 1 § LBT ska ett betalningsinstitut ha det angivna startkapitalet först när verksamheten påbörjas. Av 3 kap. 2 § LBT framgår dock att ett betalningsinstitut vid varje tidpunkt ska ha en kapitalbas som motsvarar minst startkapitalet. Den nya bestämmelsen i föreskrifterna, 2 kap. 5 a §, innebär därför att företaget ska bifoga underlag som visar att företaget har det kapital som krävs enligt både 3 kap. 1 och 2 §§ LBT.

I den nuvarande lydelsen av 2 kap. 6 § tredje stycket tillståndsföreskrifterna anges att prognoser för att beräkna kapitalkrav ska avse de två närmast kommande verksamhetsåren. Eftersom ett företag enligt vad som anges ovan nu ska komma in med prognoser för de tre närmaste verksamhetsåren, tas nämnda stycke bort.

Eftersom kapitalbasen för betalningsinstitut enligt 9 kap. 1 § tillståndsföreskrifterna ska beräknas enligt tillsynsförordningen, tar Finansinspektionen bort de allmänna råden till 2 kap. 6 § som anger att den publicerade uppställningen för kapitalkrav och kapitalbas ska användas.

2.2.11 Ansvarsförsäkring eller annan jämförbar garanti för tredjepartsleverantörer

Av artiklarna 5.2 och 5.3 i det andra betaltjänstdirektivet framgår att företag som ansöker om auktorisation för tjänsten betalningsinitiering eller registrering som leverantör av kontoinformationstjänst ska ha en ansvarsförsäkring eller annan jämförbar garanti som täcker det skadeståndsansvar som kan uppstå för de territorier där de tillhandahåller tjänster.

Enligt 2 kap. 6 § första stycket 6 LBT är det en förutsättning för att få tillstånd att tillhandahålla den nya betaltjänsten betalningsinitiering eller kontoinformationstjänst att företaget har en sådan ansvarsförsäkring eller jämförbar garanti.

Av 2 kap. 3 § fjärde stycket LBT framgår att en förutsättning för att undantas från tillståndsplikt för den som tillhandahåller kontoinformationstjänster är att företaget har en ansvarsförsäkring som täcker det geografiska område inom vilket verksamheten drivs, eller en annan jämförbar garanti som täcker den skadeståndsskyldighet som kan uppkomma till följd av verksamheten.

Finansinspektionen inför en ny bestämmelse, 2 kap. 6 a §, som innebär att ett företag till sin ansökan ska bifoga uppgifter, exempelvis en kopia på försäkringsavtalet, som visar att företaget har en sådan ansvarsförsäkring eller jämförbar garanti. Denna bestämmelse gäller även för den som ansöker om att endast tillhandahålla kontoinformationstjänster.

EBA har utfärdat riktlinjer om kriterierna för att fastställa ett minimibelopp för den ansvarsförsäkring eller annan jämförbar garanti som anges i artikel 5.4 i det andra betaltjänstdirektivet (EBA/GL/2017/08). Riktlinjerna anger hur myndigheterna bör fastställa ett minimibelopp för den ansvarsförsäkring eller jämförbara garanti som företagen ska ha. Finansinspektionen avser att följa riktlinjerna och har meddelat det till EBA. I 2 kap. 6 a § tillståndsföreskrifterna införs en bestämmelse om att ett företag som ansöker om tillstånd eller undantag för de angivna betaltjänsterna ska bifoga beräkningar för hur det fastställts minimibeloppet.

EBA har när den utfärdat riktlinjerna även tagit fram ett verktyg för att beräkna ansvarsförsäkringen eller den jämförbara garantin. Verktöget är en mall med formler för att beräkna minimibeloppet i enlighet med det som anges i riktlinjerna. Finansinspektionen avser att publicera en översättning av EBA:s mall på sin webbplats, www.fi.se i anslutning till övriga ansökningshandlingar. Eftersom verktöget inte är en del av riktlinjerna införs allmänna råd om hur ett företag bör uppfylla kravet på att till sin ansökan bifoga beräkningarna för att fastställa minimibeloppet. Företaget bör då använda den mall som finns på Finansinspektionens webbplats.

För att genomföra riktlinje 9 i EBA/GL/2017/08 föreskriver Finansinspektionen att den som ansöker om undantag från tillståndsplikt för att tillhandahålla kontoinformationstjänster, i sin verksamhetsplan ska ange de rutiner företaget har för att minst årligen se över och kontrollera företagets minimibelopp för ansvarsförsäkringen eller en annan jämförbar garanti.

Anledningen till att Finansinspektionen valt att göra om riktlinjen till föreskrifter är att det finns en risk att konsumenterna, och andra användare av tjänsten, kan lida ekonomisk skada om företagets ansvarsförsäkring eller annan jämförbara garanti inte täcker företagets skadeståndsansvar. Tjänsterna som krävet gäller för har tidigare varit oreglerade och eftersom de dessutom ofta är innovativa tekniska lösningar kan företagen snabbt växa i antal kunder och transaktioner. Därigenom kan exponeringen för ansvarsskador växa lika snabbt. Det finns därför särskilda konsumentskyddande skäl att genomföra riktlinjen som ett föreskriftskrav.

För att genomföra samma riktlinje avseende ansvarsförsäkringen eller den jämförbara garantin för leverantörer av betalningsinitieringstjänster, inför Finansinspektionen ett nytt organisatoriskt krav i 8 kap. 5 a § tillståndsföreskrifterna. Krävet innebär att styrelsen och den verkställande direktören minst årligen ska säkerställa att minimibeloppet täcker det skadeståndsansvar som kan uppkomma till följd av verksamheten.

2.3 Ansökan om undantag från tillståndsplikt

2.3.1 *Undantag från tillståndsplikt att tillhandahålla kontoinformationstjänster*

Finansinspektionens ställningstagande: Den som ansöker om undantag från tillståndsplikt och endast tillhandahåller kontoinformationstjänster undantas från bestämmelserna om att i verksamhetsplanen redogöra för vissa uppgifter.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Tillstyrket förslaget eller har inte haft något att invända mot det.

Finansinspektionens skäl: Den som endast tillhandahåller betaltjänsten som avses i 1 kap. 2 § 8 LBT, kontoinformationstjänster, ska enligt artikel 33 i det andra betaltjänstdirektivet undantas från att tillämpa vissa villkor och förfaranden som anges där. Vad avser ansökan ska exempelvis en sådan betaltjänstleverantör inte tillämpa artikel 5.1 c, d, i, k, m och o i direktivet.

För att genomföra det andra betaltjänstdirektivet inför Finansinspektionen därför en ny bestämmelse i 3 kap. tillståndsföreskrifterna som innebär att en leverantör som endast tillhandahåller kontoinformationstjänster undantas från bestämmelserna om att i verksamhetsplanen redogöra för hur kundernas medel skyddas, interna regler för penningtvätt, hur företaget samlar in statistiska uppgifter, samt från kravet att till ansökan bifoga ägaruppgifter.

Eftersom en sådan leverantör inte ska rapportera uppgifter om betalningstransaktioner till Finansinspektionen, eller genomföra några betalningstransaktioner, undantas leverantörer av kontoinformationstjänster

även från att vid ansökan redogöra för rutiner för fastställandet av summan av betalningstransaktioner enligt 3 kap. 8 § tillståndsföreskrifterna.

2.3.2 Följdändringar för registrerade betaltjänstleverantörer

Finansinspektionens ställningstagande: Den som ansöker om att tillhandahålla betaltjänster som registrerad betaltjänstleverantör ska till sin ansökan bifoga sina rutiner för att underrätta Finansinspektionen om en allvarlig operativ incident eller säkerhetsincident uppkommit i verksamheten och en beskrivning av system för operativa risker och säkerhetsrisker enligt 5 b kap. 1 § LBT. Sökanden ska även i verksamhetsplanen beskriva en sådan rapport om operativa risker och säkerhetsrisker som anges i 5 b kap. 2 § LBT och 6 kap. 2 § föreskrifterna om verksamhet för betaltjänstleverantörer.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Tillstyrket förslaget eller har inte haft något att invända mot det.

Finansinspektionens skäl: I 3 kap. tillståndsföreskrifterna anges vad en ansökan om undantag från tillståndsplikt ska innehålla. Finansinspektionen gör vissa justeringar av bestämmelserna i kapitlet som en följd av genomförandet av det andra betaltjänstdirektivet.

Undantag från tillståndsplikt att tillhandahålla en eller flera betaltjänster ska enligt 2 kap. 3 § LBT ges om det bland annat finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer drivas enligt tillämpliga delar av LBT och andra författningar som reglerar verksamheten.

Det nya kapitlet i LBT, 5 b kap., gäller för alla betaltjänstleverantörer, och alltså även för registrerade betaltjänstleverantörer. Enligt tillståndsföreskrifterna ska den som ansöker om att tillhandahålla betaltjänster som registrerad betaltjänstleverantör i sin ansökan komma in med rutiner för att underrätta Finansinspektionen enligt 5 b kap. 3 § LBT och en beskrivning av system för operativa risker och säkerhetsrisker enligt 5 b kap. 1 § LBT. Sökanden ska även i verksamhetsplanen beskriva en sådan rapport om operativa risker och säkerhetsrisker som anges i 5 b kap. 2 § LBT och 6 kap. 2 § föreskrifterna om verksamhet för betaltjänstleverantörer.

Eftersom även registrerade betaltjänstleverantörer, enligt 5 b kap. 2 § andra stycket LBT, föreslås vara skyldiga att rapportera statistiska uppgifter om svikliga förfaranden anser Finansinspektionen att det är relevant att leverantören i verksamhetsplanen redogör för hur leverantören tänker samla in statistiska uppgifter inom verksamheten.

Registrerade betaltjänstleverantörer ska i sin verksamhetsplan inte behöva redogöra för uppgifter enligt 2 kap. 18 a § tillståndsföreskrifterna. Sådana

uppgifter är en del av ett företags funktion för riskhantering, vilket en registrerad betaltjänstleverantör inte är skyldig att ha.

2.4 Nytt kapitel om anmälningsskyldighet

Finansinspektionens ställningstagande: Det införs ett nytt kapitel i tillståndsföreskrifterna med nya bestämmelser om vad en anmälan till Finansinspektionen ska innehålla. Företag som omfattas av undantaget i 1 kap 7 § 8 LBT ska senast den 30 juni varje år komma in med ett intyg från en auktoriserad eller godkänd revisor. Av intyget ska det framgå att revisorn, genom ett bestyrkande med begränsad säkerhet, bekräftar att företaget inte överstigit beloppsgränserna i 1 kap. 7 § 8 LBT.

Remisspromemorian: Förslaget saknade precisering av vilken typ av granskning som revisorn ska utföra. I övrigt hade förslaget samma innehåll.

Remissinstanserna: *Revisorsinspektionen* anser att det klart bör framgå vilken typ av granskning som ska utföras. I övrigt tillstyrker remissinstanserna förslaget eller har inte haft något att invända mot det.

Finansinspektionens skäl: Genom det andra betaltjänstdirektivet sker justeringar avseende vilka tjänster och transaktioner som utgör tillståndspliktig verksamhet med betaltjänster genom att undantagen från direktivets tillämpningsområde ändras i förhållande till det första betaltjänstdirektivet. Vidare införs en skyldighet för vissa undantagna aktörer att anmäla verksamheten till Finansinspektionen. För den som tillhandahåller tjänster som baseras på betalningsinstrument som enbart kan utnyttjas inom ett begränsat nätverk ska Finansinspektionen på grundval av anmälan besluta om undantaget gäller.

2.4.1 Anmälningsskyldiga systemoperatörer

Företag som i dag tillhandahåller en betaltjänst enligt definitionen i 1 kap. 2 § 6 LBT, det vill säga genomförande av betalningstransaktioner där betalning sker till en systemoperatör, kommer enligt 1 kap. 7 § 8 LBT omfattas av ett undantag från lagens tillämpningsområde under förutsättning att verksamheten inte överstiger 50 euro för enskilda transaktioner och att företaget inte fakturerar mer än ett sammanlagt belopp på 300 euro under en månadsperiod.

Av artikel 37.3 i det andra betaltjänstdirektivet framgår att företag som är undantagna från tillståndsplikt för verksamhet som beskrivs i artikel 3 i samma direktiv ska skicka en underrättelse till den behöriga myndigheten, samt årligen förse den behöriga myndigheten med ett revisionsuttalande. Det har därför i 1 kap. 9 § LBT införts en anmälningsskyldighet till Finansinspektionen för företag som omfattas av undantaget.

Ett skäl för att meddela föreskrifter om anmälningsskyldighet är att ett företag som överskrider gränsvärdena för transaktioner enligt 1 kap. 7 § 8 LBT,

samtidigt som de driver sådan verksamhet som avses i 1 kap. 9 § andra stycket LBT, inte längre omfattas av bestämmelsen om undantag från lagens tillämpningsområde. Ett sådant företag tillhandahåller i sådant fall en betaltjänst som det behöver tillstånd för.

Företag som driver anmälningsskyldig verksamhet ska registreras hos Finansinspektionen. Finansinspektionen ska också anmäla dem till ett register som EBA ska föra. Detta följer av artiklarna 14 och 15 det andra betaltjänstdirektivet. Det införs därför ett nytt kapitel, 3 a kap., i tillståndsföreskrifterna som gäller för anmälningsskyldiga företag. Kapitlet innehåller bestämmelser om vad en anmälan till Finansinspektionen ska innehålla, för att Finansinspektionen ska kunna bedöma om företaget håller sig inom de gränser som, enligt 1 kap. 7 § 8 LBT, medför rätt till undantag från LBT:s tillämpningsområde.

Vidare genomför Finansinspektionen artikel 37.3 i det andra betaltjänstdirektivet i svensk rätt genom att det införs ytterligare bestämmelser i 12 kap. tillståndsföreskrifterna om vilka uppgifter som ska rapporteras till Finansinspektionen. De nya bestämmelserna innebär att företag som omfattas av undantaget enligt 1 kap. 7 § 8 LBT senast den 30 juni varje år ska komma in med ett intyg från en auktoriserad eller godkänd revisor. Finansinspektionen instämmer med *Revisorsinspektionen* om att det tydligare bör framgå vilken typ av granskning som ska utföras av revisorn. Mot den bakgrunden har bestämmelsen i 12 kap. 5 a § tillståndsföreskrifterna justerats så att det framgår att granskningen ska omfatta ett bestyrkandeuppdrag som ska genomföras enligt bestyrkandegraden *begränsad säkerhet*. För att företag med brutet räkenskapsår ska få möjlighet att komma in med rapporten ska den årliga rapporten från revisorn avse det föregående kalenderåret, det vill säga den 1 januari till och med den 31 december. Finansinspektionen har sedan tidigare möjlighet att, när det finns särskilda skäl, besluta om undantag från rapporteringsbestämmelserna. Finansinspektionens möjlighet att besluta om undantag utökas nu till att omfatta även denna rapportering.

2.4.2 Anmälningsskyldighet för begränsade nätverk

Det andra undantaget från lagens tillämpningsområde som föreslås medföra anmälningsskyldighet gäller transaktioner som baseras på betalningsinstrument som enbart kan utnyttjas inom ett begränsat nätverk av leverantörer, hos en leverantör i dennes affärsställe eller i fråga om ett mycket begränsat varu- eller tjänsteutbud. Mot bakgrund av att begränsningen av dessa nätverk har tolkats olika i medlemsstaterna inom EES samt att stora volymer kan genomföras i dessa nätverk, har det vid framtagandet av det andra betaltjänstdirektivet bedömts nödvändigt att trots undantaget registrera dessa företag om omsättningen i nätverken överstiger en miljon euro. I artikel 37.2 i det andra betaltjänstdirektivet har det därför införts en skyldighet för medlemsstaterna att kräva att sådana företag underrättar den behöriga myndigheten. Skyldigheten har genomförts i 1 kap. 9 § LBT genom att företag som driver sådan verksamhet där det sammanlagda värdet av betalningstransaktioner som

genomförts under de senaste tolv månaderna överstiger ett belopp motsvarande en miljon euro måste anmäla verksamheten till Finansinspektionen. Finansinspektionen ska registrera företag som gjort anmälan om förutsättningarna är uppfyllda.

Av det andra betaltjänstdirektivet följer att den behöriga myndigheten ska fatta ett väl motiverat beslut på grundval av de kriterier som gäller för undantaget och i förekommande fall registrera företaget. Om nätverket inte kan betecknas som ett begränsat nätverk faller företagets verksamhet inom ramen för tillståndspliktig betaltjänstverksamhet.

För att Finansinspektionen ska kunna göra denna bedömning behöver information lämnas av företaget. Enligt de nya föreskrifterna ska därför företagen för det första vid anmälan komma in med en beskrivning av bolagets verksamhet, tjänst och själva betalningsinstrumentet. Detta är relevant för att Finansinspektionen ska kunna bedöma om tjänsten grundar sig på ett betalningsinstrument, vilket är en nödvändighet för att undantaget ska vara tillämpligt. För det andra ska företaget komma in med en redogörelse för omfattningen av verksamheten. Det är dock inte lämpligt att i föreskriftform närmare föreskriva hur redogörelsen ska utformas, eftersom vad som är relevant information kan skilja sig åt från fall till fall. Finansinspektionen har dessutom genom 8 kap. 2 och 23 §§ LBT rätt att begära in de uppgifter som krävs för bedömningen av det enskilda företaget om den information som lämnas inte är tillräcklig.

2.5 Ansökan om tillstånd eller undantag från tillståndsplikt att tillhandahålla ytterligare betaltjänster

Finansinspektionens ställningstagande: Ett företag som ansöker om tillstånd att tillhandahålla ytterligare betaltjänster ska komma in med underlag som visar att företaget har en ansvarsförsäkring eller garanti enligt 2 kap. 3 § fjärde stycket och 2 kap. 6 § 6 LBT. Företaget ska även komma in med en uppdaterad verksamhetsplan. Registrerade betaltjänstleverantörer ska även komma in med uppgifter om sin riskhantering i betaltjänstverksamheten. Det införs även en bestämmelse för registrerade betaltjänstleverantörer som uttryckligen anger att leverantören ska ansöka om att få ett utökat undantag från tillståndsplikt innan verksamhet med en ny betaltjänst påbörjas.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Tillstyrker förslaget eller har inte haft något att invända mot det.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen ändrar de bestämmelser i 4 kap. tillståndsföreskrifterna som anger vilka uppgifter ett företag som ansöker om tillstånd att tillhandahålla ytterligare betaltjänster ska ge in till Finansinspektionen.

Ändringarna innebär att betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer som även vill tillhandahålla betalningsinitieringstjänster eller kontoinformationstjänster måste komma in med underlag för att visa att företaget har en sådan ansvarsförsäkring eller annan jämförbar garanti som krävs enligt 2 kap. 3 § fjärde stycket och 2 kap. 6 § 6 LBT. Det görs även ändringar som innebär att de nya uppgifter som en verksamhetsplan enligt 2 kap. ska innehålla, även ska uppdateras vid en ansökan om att tillhandahålla ytterligare betaltjänster.

Det finns inte några krav på att en registrerad betaltjänstleverantör ska ha en funktion för internrevision. Därför införs nu bestämmelser om att registrerade betaltjänstleverantörer ska komma in med uppgifter om sin riskhantering i betaltjänstverksamheten i stället för uppgifter om funktionen för internrevision.

Slutligen inför Finansinspektionen en bestämmelse för registrerade betaltjänstleverantörer som uttryckligen anger att leverantören ska *ansöka* om att tillhandahålla ytterligare betaltjänster. Detta innebär att det tydligare framgår att en registrerad betaltjänstleverantör inte får eller ska påbörja verksamhet med den nya betaltjänsten förrän Finansinspektionen beviljat ett utökat undantag från tillståndsplikt.

2.6 Verksamhet i andra länder

Finansinspektionens ställningstagande: Betalningsinstitut och leverantörer av kontoinformationstjänster ska lämna uppgifter till Finansinspektionen vid verksamhet i andra länder inom EES.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Tillstyrker förslaget eller har inte haft något att invända mot det.

Finansinspektionens skäl: Enligt nu gällande bestämmelser i 3 kap. 18, 19 och 21 §§ LBT ska ett betalningsinstitut som avser att tillhandahålla betaltjänster genom en filial, ombud eller gränsöverskridande verksamhet i ett annat land inom EES underrätta Finansinspektionen innan verksamheten påbörjas. Detsamma ska gälla en registrerad betaltjänstleverantör som vill tillhandahålla kontoinformationstjänster. Vidare föreslås att betaltjänstleverantören ska underrätta Finansinspektionen om vilken dag verksamheten påbörjas i det andra landet, se 3 kap. 18 och 19 §§ LBT.

Underrättelsen ska bland annat innehålla en plan för den avsedda verksamheten och uppgifter om i vilket land filialen ska inrättas. Enligt 3 kap. 18 a, 20 och 22 §§ LBT, som genomför artikel 28.2 och 28.3 i det andra betaltjänstdirektivet, ska Finansinspektionen inom en månad från det att underrättelsen togs emot lämna över underrättelsen till den behöriga myndigheten i det land där verksamheten ska drivas.

Finansinspektionen ska även enligt 3 kap. 18 a och 20 §§ LBT inom tre månader från att underrättelsen togs emot underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet och institutet om sitt beslut i fråga om registrering.

Om ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör avser att ändra den verksamhet som anges i 3 kap. 18, 19 eller 21 §§ LBT, ska institutet eller leverantören, enligt 3 kap. 25 § LBT, underrätta Finansinspektionen innan ändringen genomförs. Om ändringen rör ett betalningsinstituts verksamhet i ett annat land, ska inspektionen inom en månad från det att underrättelsen togs emot underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om ändringen.

EBA har med stöd av artikel 28.5 i det andra betaltjänstdirektivet tagit fram förslag till tekniska standarder för tillsyn som sedan har antagits genom Kommissionens delegerade förordning 2017/2055/EU⁵. Förordningen anger hur en underrättelse mellan behöriga myndigheter ska gå till, vad en underrättelse ska innehålla och vilka uppgifter som ska begäras in. Den innehåller bilagor som hemlandsmyndigheten ska överlämna till de behöriga myndigheterna i de länder där verksamheter ska drivas. För att Finansinspektionen ska kunna lämna dessa uppgifter vidare måste motsvarande uppgifter lämnas in av företagen.

De krav som ställs på betalningsinstitut och leverantörer av kontoinformationstjänster i LBT är inte tillräckliga för att Finansinspektionen ska kunna överföra den information som krävs enligt EU-förordningen. Finansinspektionen inför därför bestämmelser om att betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer som är leverantörer av kontoinformationstjänster ska lämna uppgifter till Finansinspektionen vid verksamhet i andra länder inom EES.

För att uppgifter ska kunna överföras till andra länder på ett så smidigt sätt som möjligt föreskriver Finansinspektionen att företagen ska använda motsvarande blanketter som de blanketter som Finansinspektionen ska överlämna till den behöriga myndigheten i det andra landet.

Av nämnda EU-förordning framgår vidare att om inte värdmedlemsstaten accepterar det språk som används i hemmedlemsstaten ska informationen till värdmedlemsstaten skickas på engelska. Bilagorna ska därför komma in både på svenska och på det språk som används i det land etableringen avser, alternativt på engelska. Finansinspektionen kommer därför att på myndighetens webbplats publicera både svenska och engelska bilagor.

2.7 Ändrade krav på funktionerna för regelefterlevnad och riskkontroll

⁵ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2055 av den 23 juni 2017 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 vad gäller tekniska tillsynsstandarder för samarbete och utbyte av information mellan behöriga myndigheter vad gäller betalningsinstituts utövande av etableringsrätten och friheten att tillhandahålla tjänster.

Finansinspektionens ställningstagande: Ett betalningsinstitut ska ha effektiva funktioner för regelefterlevnad och riskkontroll som arbetar oberoende i förhållande till verksamhetens betaltjänster.

Remisspromemorian: Förslaget till 8 kap. 10 § sista stycket tillståndsföreskrifterna innehöll en felaktig hänvisning. Texten har justerats så att det framgår att Finansinspektionen kan besluta om undantag från kravet på att ett betalningsinstitut ska ha en funktion för riskkontroll som arbetar oberoende. I övrigt hade förslaget samma innehåll.

Remissinstanserna: *SweFinTech* avstyrker förslaget i denna del och anser att de organisatoriska kraven för betaltjänstleverantörers funktioner för regelefterlevnad och riskkontroll ska förbli oförändrade och att det inte ska krävas Finansinspektionens tillstånd för att kunna avvika från kraven om oberoende. *SweFinTech* anser att det mot bakgrund av proportionalitetshänsyn är viktigt att det även fotsättningsvis ska vara upp till betaltjänstleverantörerna att göra en bedömning av om det organisatoriska oberoendet krävs eller inte med hänsyn tagen till verksamhetens art, omfattning, storlek, komplexitet och risk. Mot bakgrund av att det bland *SweFinTechs* medlemsföretag finns företag med endast en handfull anställda, med låg risk och liten komplexitet anser *SweFinTech* att ett generellt krav på oberoende för funktionerna för regelefterlevnad och riskkontroll inte är rimligt att ställa.

Finansinspektionens skäl: För att uppfylla de organisatoriska kraven i tillståndsföreskrifterna måste betalningsinstitut redan i dag ha funktioner för regelefterlevnad och riskhantering. Reglerna för funktionen för regelefterlevnad finns i 8 kap. 6–8 §§ tillståndsföreskrifterna, och anger bland annat att styrelsen och den verkställande direktören ansvarar för att personerna som ingår i funktionen arbetar oberoende och inte deltar i utförandet av betaltjänster i verksamhet som de kontrollerar, samt att metoden för att fastställa ersättningar till anställda som ingår i funktionen inte äventyrar eller sannolikt kan komma att äventyra deras objektivitet. Om det med hänsyn till institutets art, omfattning och komplexitet inte är proportionerligt att ställa dessa krav på funktionen för regelefterlevnad är ett institut inte skyldigt att följa de ovan nämnda kraven, under förutsättning att institutet kan visa att det inte är proportionerligt.

Enligt 8 kap. 10 § tillståndsföreskrifterna är ett krav på funktionen för riskkontroll att den arbetar oberoende. Inte heller detta krav är institutet skyldigt att följa om det kan visa att det är oproportionerligt med hänsyn till institutets art, omfattning och komplexitet.

Bestämmelserna i 8 kap. 8 och 10 §§ tillståndsföreskrifterna ändras nu på så sätt att det tydligare än tidigare framgår att huvudregeln är, och har varit, att ett betalningsinstitut ska ha en oberoende funktion för regelefterlevnad respektive riskkontroll om kravet inte är oproportionerligt och funktionen fortfarande är effektiv. Med de nya krav som tillkommit i LBT förväntas det bli än svårare än i dag för ett företag att visa att kraven på oberoende hos kontrollfunktionerna

inte är proportionerliga. Genom de ändringar i föreskrifterna som nu införs blir huvudregeln att kravet på oberoende ska vara uppfyllt, om inte Finansinspektionen beslutar att det är oproportionerligt. Beslutet om att kravet på oberoende inte behöver vara uppfyllt kan meddelas av Finansinspektionen i samband med att tillstånd för verksamheten meddelas. Ett sådant beslut kan också fattas i efterhand för befintliga företag om företaget visar att det är oproportionerligt att uppfylla kravet. Ändringen innebär framför allt att förfarandet för bedömningen av oberoendet formaliseras. På så sätt upphör oklarheter för såväl Finansinspektionen som för företaget om kravet gäller för företaget. Finansinspektionen delar mot denna bakgrund inte *SweFinTechs* synpunkter om att ändringen innebär att regleringen inte är proportionerlig. Det kan också noteras att det redan i det första betaltjänstdirektivet finns regler för att skapa proportionalitet. Detta kommer bland annat till uttryck genom att Sverige valt att utnyttja valmöjligheten i direktivet att göra det möjligt för företag att ansöka om undantag från tillståndsplikt att tillhandahålla betaltjänster som registrerad betaltjänstleverantör. Registrerade betaltjänstleverantörer behöver till exempel inte uppfylla de organisatoriska kraven i 8 kap. tillståndsföreskrifterna. Ett sådant mindre företag som SweFinTech beskriver i sitt remissvar, har således möjlighet att ansöka om undantag från tillståndsplikt under sin uppstartsperiod och därmed undvika de organisatoriska krav som ställs på betalningsinstitut i 8 kap. tillståndsföreskrifterna.

2.8 Beräkning av kapitalkrav

Finansinspektionens ställningstagande: Bestämmelserna om kapitalkrav för betalningsinstitut justeras i vissa delar.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Tillstyrker förslaget eller har inte haft något att invända mot det.

Finansinspektionens skäl: Regler om kapitalkrav för betalningsinstitut finns i 9 kap. tillståndsföreskrifterna. Bestämmelserna genomför det första betaltjänstdirektivet. I det andra betaltjänstdirektivet finns motsvarande regler i artikel 9. Den enda skillnaden mellan det första och det andra betaltjänstdirektivets reglering i denna del är att en skalfaktor vid användande av metoderna B och C har tagits bort. Detta på grund av att den betaltjänst som i dag beskrivs i 1 kap. 2 § 6 LBT framöver endast kommer att vara anmälningsskyldig och inte längre omfattas av kapitalkrav.

Finansinspektionen ändrar därför bestämmelserna om skalfaktorer i 9 kap. 3 § tillståndsföreskrifterna och i de tillhörande allmänna råden. Vidare görs ändringar av hänvisningarna till LBT eftersom numreringen av betaltjänsterna i lagen har ändrats.

Därutöver införs ett förtydligande i de allmänna råden till 9 kap. 3 § samma föreskrifter. Förtydligandet avser att betalningsvolymen är en tolfedel av totalbeloppet av de genomförda transaktionerna.

2.9 Nya föreskrifter om verksamhet för betaltjänstleverantörer - betaltjänstföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: De nya betaltjänstföreskrifterna ska gälla alla typer av betaltjänstleverantörer.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *Sparbankernas Riksförbund* framhåller vikten av att hålla antalet tillämpliga regelverk till ett så litet antal som möjligt för att underlätta för företagen. Övriga tillstyrker förslaget eller har inte haft något att invända mot det.

Finansinspektionens skäl: Som anges i avsnitt 2.1 ges nu Finansinspektionen bemyndiganden som även gäller för betaltjänstleverantörer, till skillnad mot genomförandet av det första betaltjänstdirektivet där bemyndigandena endast avsåg betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer. Det finns skäl att samla regler som är tillämpliga för betaltjänstleverantörer i deras betaltjänstverksamhet på samma ställe. Finansinspektionen meddelar därför nya föreskrifter som gäller för alla typer av betaltjänstleverantörer oavsett enligt vilken lag betaltjänstleverantören har fått tillstånd.

2.10 Nya krav på klagomålshantering i betaltjänstverksamhet

Finansinspektionens ställningstagande: En betaltjänstleverantör ska ha lämpliga och effektiva rutiner för att hantera och besvara en betaltjänstanvändares klagomål på verksamheten i de länder där leverantören tillhandahåller betaltjänster. Betaltjänstleverantören ska besvara klagomålet på ett språk som är officiellt i det land där betaltjänsten tillhandahålls, och lämna det i pappersform till betaltjänstanvändaren, om leverantören och användaren inte kommer överens om något annat.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* och *Sparbankernas Riksförbund* tillstyrker förslaget. *SweFinTech* anser att kravet på att en betaltjänstleverantör ska besvara ett klagomål och lämna det i pappersform enligt 2 kap. 1 § betaltjänstföreskrifterna ska förändras till ”i pappersform eller i annat varaktigt medium”. Detta mot bakgrund av att dokument i pappersform varken är tidsenligt, miljövänligt eller vad kunderna vanligtvis efterfrågar. *SweFinTech* föreslår även att Finansinspektionen förtydligar om Finansinspektionen anser att kravet på klagomålshantering bara gäller i förhållande till fysiska personer (konsumenter) eller om kraven gäller även för juridiska personer.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionens nya betaltjänstföreskrifter innebär att betalningsinstitut är skyldiga att besvara ett klagomål i pappersform om inte leverantören och användaren kommer överens om något annat. En leverantör kan således komma överens med användaren om att ett klagomål ska besvaras på annat sätt. Detta gör det möjligt för en leverantör att avtala med en användare om att klagomål ska besvaras exempelvis per epost eller SMS. När det gäller *SweFinTechs* fråga om kravet på klagomålshantering gäller endast i förhållande till konsumenter kan det konstateras att kravet avser en skyldighet att kommunicera med betaltjänstanvändare. Betaltjänstanvändare definieras i 1 kap. 4 § LBT som en fysisk eller juridisk person som utnyttjar en betaltjänst. Kravet på klagomålshantering träffar således båda kategorierna betaltjänstanvändare.

Av artikel 101.1 i det andra betaltjänstdirektivet följer att medlemsstaterna ska se till att alla betaltjänstleverantörer, och inte endast betalningsinstitut, inför och tillämpar lämpliga och effektiva förfaranden för hantering av klagomål om rättigheter och skyldigheter enligt avdelning 3 och 4 i direktivet. Artikel 101.2 i direktivet anger närmare hur klagomålshanteringen ska fungera.

Att betaltjänstleverantörer ska ha lämpliga och effektiva förfaranden för hantering av klagomål från betaltjänstanvändare framgår numera direkt av 5 kap. 58 § LBT. För att undvika dubbelreglering tar därför Finansinspektionen bort kravet för betalningsinstitut i 8 kap. 12 § tillståndsföreskrifterna om att ha rutiner för klagomålshantering och ersätter dessa med en hänvisning till betaltjänstföreskrifterna som innehåller regler för hur klagomålshanteringen ska gå till. Motsvarande hänvisning införs i 2 kap. 20 § samma föreskrifter. Eftersom kravet på att ha rutiner för klagomålshantering utvidgas till att även gälla för registrerade betaltjänstleverantörer införs även en hänvisning till 2 kap. 20 § i 3 kap. 6 § tillståndsföreskrifterna, som reglerar vad verksamhetsplanen för registrerade betaltjänstleverantörer ska innehålla. Vidare införs de krav som framgår av artikel 101 i det andra betaltjänstdirektivet i de nya betaltjänstföreskrifterna. Dessa krav gäller för betaltjänstleverantörer när de tillhandahåller betaltjänster.

De nya kraven innebär att betaltjänstleverantören måste ha rutiner och möjlighet att besvara klagomål från betaltjänstanvändare i alla de länder, och på de officiella språk i de länder, som bolaget är verksamt i. Ett annat nytt krav är att enligt huvudregeln ska svar på ett klagomål lämnas inom 15 bankdagar. Det är värt att notera att dessa krav endast gäller betaltjänstverksamheten. För det fall en betaltjänstleverantör har andra rutiner eller andra krav för klagomålshantering gällande annan verksamhet som betaltjänstleverantören tillhandahåller, gäller de krav som ställs för sådan verksamhet. Det står således betaltjänstleverantören fritt att tillämpa andra rutiner för klagomål som inte gäller betaltjänstverksamheten i annan verksamhet som företaget driver.

Finansinspektionen har i Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2002:23) om klagomålshantering avseende finansiella tjänster till konsumenter lämnat råd om hur klagomålshanteringen bör gå till. De allmänna råden gäller generellt för

företagens klagomålshantering och kommer därför även gälla som allmänna råd till bestämmelsen i 5 kap. 58 § LBT om hur leverantören kan ha lämpliga och effektiva förfaranden. När betaltjänstleverantören bedömer om klagomålet gäller betaltjänstverksamheten bör denne utgå från om klagomålet gäller brister i skyldigheter eller rättigheter som betaltjänstanvändaren har enligt de regler som inför avdelningarna 3 och 4 i det andra betaltjänstdirektivet, det vill säga i huvudsak 4–7 kap. LBT, samt föreskrifter som meddelats med stöd av bemyndiganden i dessa kapitel.

2.11 Information till konsumenter om avgifter, samt rättigheter och skyldigheter

Finansinspektionens ställningstagande: I 3 kap. betaltjänstföreskrifterna införs bestämmelser om den information som betaltjänstleverantörer är skyldiga att tillhandahålla konsumenter. Bestämmelserna om information från de nu upphävda betalkontoföreskrifterna överförs till detta kapitel. Den förteckning, prislista och ordlista som en betaltjänstleverantör enligt 4 a kap. 5 § andra stycket LBT ska hålla tillgänglig för konsumenter ska finnas på betaltjänstleverantörens webbplats. Detsamma gäller för den broschyr om konsumenters rättigheter som finns på Finansinspektionens webbplats. I de fall ovan beskriven broschyr och övrig information finns på en betaltjänstleverantörs webbplats ska texten även göras tillgänglig för uppläsning. Sådan information som finns i lokaler ska göras tillgänglig i punktskrift eller i annat format som gör den tillgänglig för personer med funktionsnedsättning.

Remisspromemorian: Förslaget saknade ett alternativt format för att göra sådan information som finns i lokaler tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. I övrigt hade förslaget samma innehåll.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* och *Sparbankernas Riksförbund* ifrågasätter om varje enskild betaltjänstleverantör ska vara skyldig att utveckla uppläsningssammanfattning och punktskrift för den information som avses i 4 a kap 5 § andra stycket LBT då några sådana krav inte finns i EU-regelverket. *Sveriges Konsumenter* föreslår att informationen även ska finnas tillgänglig på lätt svenska.

Svenska Bankföreningen, *Sparbankernas Riksförbund* och *Näringslivets Regelrådet* framhåller att kravet i 6 kap. 8 § betaltjänstföreskrifterna om att information om nya avgifter ska lämnas till Finansinspektionens samma bankdag som när de börjar gälla är opraktiskt och kostsamt, exempelvis när ändringen av avgifterna sker på en helgdag.

Finansinspektionens ställningstagande: Enligt artikel 106 i det andra betaltjänstdirektivet ska EU-kommissionen senast den 13 januari 2018 utarbeta en elektronisk broschyr som redogör för konsumenters rättigheter enligt det andra betaltjänstdirektivet, samt annan unionsrätt på närliggande områden. Broschyren ska därefter göras åtkomlig på bland annat behöriga myndigheters

hemsidor. Finansinspektionen har genom betaltjänstförordningen fått uppdraget att publicera broschyren på Finansinspektionens webbplats.

Det övergripande kravet i artikel 106.3 i det andra betaltjänstdirektivet om att betaltjänstleverantörer ska göra broschyren tillgänglig för betaltjänstanvändare har genomförts i 4 kap. 3 a § LBT. Till bestämmelsen har lämnats ett bemyndigande mot bakgrund av att regeringen anser att det är lämpligt att meddela föreskrifter om de krav som framgår av artikel 106.3–106.5 i det andra betaltjänstdirektivet.

Artikel 106.4 i det andra betaltjänstdirektivet innehåller ett förbud för betaltjänstleverantörer att ta ut avgifter från sina kunder för att göra broschyren åtkomlig. Bestämmelsen föranleder enligt Finansinspektionen ingen ytterligare reglering. Förbud för en betaltjänstleverantör att ta ut avgifter av en betaltjänstanvändare finns redan i 4 kap. 1 § LBT och det gäller även denna information eftersom förbudet gäller hela 4 kap. LBT. Bestämmelsen i 4 kap. 20 § LBT, som gör att förbudet går att avtala bort, gäller inte för konsumenter enligt 1 kap. 11 § LBT.

Kravet att publicera information på de sätt som anges i artikel 106.3 i det andra betaltjänstdirektivet gäller för betaltjänstleverantörer enligt 4 kap. 3 a § LBT. Finansinspektionen inför därför bestämmelser i tillståndsföreskrifterna som innebär att betaltjänstleverantörer ska publicera broschyren på sin webbplats. Broschyren ska även finnas i pappersform hos filialer, ombud och de av leverantörens lokaler som är tillgängliga för konsumenter.

Eftersom Finansinspektionen fått uppdraget att publicera broschyren på sin webbplats, hänvisar Finansinspektionen av tydlighetsskäl i föreskrifterna till den broschyr som finns på Finansinspektionens webbplats, även om det är samma broschyr som EU-kommissionen tagit fram.

Direktivet anger vidare att när det gäller personer med funktionsnedsättning ska bestämmelserna i artikel 106 tillämpas med användning av alternativa medel, som medger att informationen görs åtkomlig i ett tillgängligt format. Finansinspektionen inför därför bestämmelser om att när en betaltjänstleverantör publicerar informationen på sin webbplats, ska informationen även göras tillgänglig för uppläsning. Om informationen finns tillgänglig i betaltjänstleverantörens lokaler ska den anpassas av betaltjänstleverantören och finnas tillgänglig i punktskrift eller i annat format som gör den tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Ordalydelsen öppnar upp för alternativa lösningar för att säkerställa att den som har en funktionsnedsättning kan ta till sig den aktuella informationen. Det är sannolikt att det inom branschen kommer att utvecklas verktyg som tillgodoser kravet utan att det blir alltför betungande för enskilda betaltjänstleverantörer vilket *Svenska Bankföreningen* och *Sparbankernas Riksförbund* befarar. Finansinspektionen föreskriver i nuläget inte att informationen även ska finnas tillgänglig på lätt svenska såsom *Sveriges Konsumenter* föreslår. Enligt

Finansinspektionen bör det först utvärderas hur informationen utformas i praktiken innan ett sådant krav är aktuellt att överväga.

Bestämmelserna införs i ett kapitel om information som betaltjänstleverantörer är skyldiga att tillhandahålla konsumenter. I detta kapitel införs även bestämmelserna om information från betalkontoföreskrifterna. De nuvarande föreskrifterna om den information som betaltjänstleverantörer enligt 4 a kap. 5 § andra stycket LBT ska hålla tillgänglig för konsumenter, preciseras således på så sätt att sådan information ska anpassas för personer med funktionsnedsättning på samma sätt som den elektroniska broschyren.

Det informationskrav som finns i 4 a kap. 5 § infördes i LBT i samband med att betalkontodirektivet genomfördes i svensk rätt genom ändringar i bland annat LBT och betalkontoföreskrifterna. *Svenska Bankföreningen, Sparbankernas Riksförbund och Näringslivets Regelnämnd* har lämnat synpunkter på att det i 6 kap. 8 § betaltjänstföreskrifterna i det remitterade förslaget anges att information om nya avgifter ska lämnas till Finansinspektionen samma bankdag som de nya avgifterna börjar gälla. Remissinstanserna framhåller att detta krav är opraktiskt och kostsamt, exempelvis när ändringen av avgiften sker på en helgdag. Finansinspektionen har förståelse för synpunkterna och justerar ordalydelsen i den aktuella bestämmelsen på så sätt att uppgift om nya avgifter ska lämnas *senast* samma bankdag som avgiften börjar gälla.

2.11.1 Ändring av kraven på rutinen för byte av betalkonto

Finansinspektionens ställningstagande: En mottagande betaltjänstleverantör ska inom tre bankdagar från det datum som ett byte av betalkonto ska inledas, informera konsumenterna om de uppgifter som krävs för att göra inbetalningar till betalkontot.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Tillstyrker förslaget eller har inte haft något att invända mot det.

Finansinspektionens skäl: Som nämns i avsnitt 2.11 förs bestämmelserna i betalkontoföreskrifterna över till de nya betaltjänstföreskrifterna. I förhållande till betalkontoföreskrifterna ändras dock den nuvarande bestämmelsen i 3 kap. 9 §. Ändringen innebär att en mottagande betaltjänstleverantör som en konsument byter betalkonto till, inte längre är skyldig att efter en konsuments instruktion informera betalare som gör betalningar till kontot. I stället ska betaltjänstleverantören göra de uppgifter som behövs för att göra en betalning till kontot tillgängliga för konsumenten.

Skälen till ändringen är att det visat sig finnas risker med en ordning som innebär att betaltjänstleverantörer måste kommunicera uppgifter om kunder och kontouppgifter till andra parter som inte är kunder hos leverantören.

Kommunikation från betaltjänstleverantörer om kunder och kontouppgifter ska, mot bakgrund av risken för bedrägeri samt för att mottagaren ska kunna förlita sig på de nya uppgifterna utan att kräva annan verifikation eller anmälan om nya kontouppgifter, ske på ett säkert sätt. Eftersom mottagarna av informationen inte är kunder hos betaltjänstleverantören finns i dag inte något system där betaltjänstleverantörer kan vara säkra på att rätt person får informationen, eller ett sätt för att skicka informationen på ett säkert sätt. Finansinspektionen anser att det är oproportionerligt kostsamt och medför en för stor börda för betaltjänstleverantören att upprätta ett sådant system när syftet med bestämmelsen kan uppnås på enklare sätt. De säkerhetsrisker som beskrivs ovan gör också att det inte kan anses vara till nackdel för konsumenterna att ändringen görs. Skulle det vid en framtida utvärdering visa sig att regeln tillämpas på ett sätt som medför nackdelar för enskilda konsumenter kommer Finansinspektionen överväga frågan på nytt.

2.12 System för operativa risker och säkerhetsrisker

Finansinspektionens ställningstagande: En betaltjänstleverantör ska ha ett system som gör det möjligt att identifiera, bedöma och hantera de risker som den aktuella betaltjänstverksamheten är förknippad med. I föreskrifterna anges ramarna för hur en enskild betaltjänstleverantör ska utforma ett system som är lämpligt och anpassat till de specifika risker som betaltjänstverksamheten aktualiserar. Inom ramen för systemet ska betaltjänstleverantören åtminstone tillgodose 12 delområden.

Remisspromemorian: Förslaget saknade ett generellt krav på att ramverkets åtgärder ska vara dokumenterade. Förslaget saknade även ett förtydligande rörande kravet på interna modeller för att hantera och kontrollera risker i 5 kap. 1 § 4 betaltjänstföreskrifterna. Bestämmelsen i 5 kap. 1 § 12 har formulerats om för att bättre överensstämja med bland annat riktlinjebestämmelse 9 i EBA/GL/2017/17. Även punkterna 6, 9, 10 och 11 har justerats för att skapa bättre tydlighet.

Remissinstanserna: Svenska Bankföreningen och Sparbankernas Riksförbund anser att de 12 delområden som åtminstone ska vara tillgodosedda vid utformandet av ett system för hantering av operativa risker och säkerhetsrisker är mer långtgående än de 8 (9) delområden som fastställs i EBA:s riktlinjer (EBA/GL/2017/17). Detta befaras kunna leda till att det inom EU finns olika tolkningar av regelverket vilket kan leda till osäkerheter och gränsdragningsproblematik. Avseende det remitterade förslagets bestämmelse i 5 kap. 1 § 3 betaltjänstföreskrifterna anser remissinstanserna att det är angeläget att få veta om riskbedömningen föranleder en ny specifik rapport till Finansinspektionen eller inte. Svenska Bankföreningen och Sparbankernas Riksförbund anser att bestämmelserna i 5 kap. 1 § 12 saknar motsvarighet i EBA:s riktlinjer och följaktligen inte bör införas som föreskriftsbestämmelse. SweFinTech anser att det är otydligt vad som avses med modeller i de föreslagna betaltjänstföreskrifterna 5 kap. 1 § 4 och efterlyser en ordalydelse som närmare motsvarar riktlinjebestämmelse 2.5 i EBA/GL/2017/17.

SweFinTech föreslår även att den proportionalitetsprincip som det ges uttryck för i EBA/GL/2017/17 i riktlinje 1.1, också införs i föreskrifterna.

Finansinspektionens skäl: En betaltjänstleverantör ska enligt 5 b kap. 1 § LBT, som genomför artikel 95.1 i det andra betaltjänstdirektivet, ha ett system med lämpliga åtgärder och kontrollmekanismer för att hantera operativa risker och säkerhetsrisker som är förknippade med dess betaltjänster. En del av detta system ska utgöras av fastställda förfaranden för hantering av incidenter, inbegripet förfaranden för upptäckt och klassificering av allvarliga operativa incidenter och säkerhetsincidenter.

Finansinspektionen har fått bemyndigande att meddela föreskrifter om hur ett system för att hantera operativa risker och säkerhetsrisker ska utformas. Det införs därför en bestämmelse, 5 kap. 1 §, som på en övergripande nivå anger ramarna för vad detta system ska bestå av. I och med att bestämmelsen innehåller ett krav på att systemet ska vara verksamhetsanpassat skapas utrymme för proportionalitet vid bedömningen av en betaltjänstleverantörs system. Av detta följer exempelvis att på verksamhet som är förknippad med stora risker ställs högre krav på systemets utformning och implementering än på en verksamhet som endast är förknippad med låga risker.

Vad som avses med operativ risk och säkerhetsrisk är inte definierat i det andra betaltjänstdirektivet, men vägledning kan hämtas från EBA:s riktlinjer för säkerhetsåtgärder för operativa risker och säkerhetsrisker för betaltjänster (EBA/GL/2017/17). I riktlinjerna definieras inte begreppet operativ risk, däremot begreppet säkerhetsrisk. Även begreppen operativ incident och säkerhetsincident definieras i riktlinjerna. Begreppen operativa incidenter, säkerhetsincidenter och säkerhetsrisk införs i definitionslistan i de nya betaltjänstföreskrifterna med samma innebörd som i riktlinjerna. Begreppet operativ risk definieras inte i föreskrifterna men kan lämpligen tolkas som risken för att en eller flera av de händelser som avses med begreppen operativa incidenter eller säkerhetsincidenter inträffar.

EBA:s riktlinjer har en relativt detaljerad utformning som både språkligt och innehållsmässigt överensstämmer med Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:1) om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut, Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om hantering av operativa risker och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem. Dessa föreskrifter gäller för bland annat bankaktiebolag och kreditmarknadsbolag. För dessa företag utgör bestämmelserna i de nya betaltjänstföreskrifterna ett komplement till det redan befintliga regelverket. Det bör särskilt noteras att de nya betaltjänstföreskrifterna endast är tillämpliga för de betaltjänster som företaget tillhandahåller, medan föreskrifterna om hantering av operativa risker och föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem gäller för ett företags verksamhet i sin helhet. Ett kreditmarknadsbolag som tillhandahåller betaltjänster kan således inte behandla ovan nämnda föreskrifter var och en för sig. I stället fordras en parallell behandling för att konstatera

inom vilka områden de nya betaltjänstföreskrifternas krav redan är tillgodosedda och inom vilka områden det krävs att leverantören genomför ytterligare åtgärder för att följa regelverken.

Finansinspektionen har i arbetet med att ta fram de nya föreskrifterna övervägt att i stället utvidga tillämpningsområdet för föreskrifterna om hantering av operativa risker och föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem till att även omfatta betalningsinstitut, registrerade betaltjänstleverantörer, institut för elektroniska pengar och registrerade utgivare. Detta alternativ skulle dock vara oproportionerligt i förhållande till främst registrerade betaltjänstleverantörer och registrerade utgivare som inte bara skulle tvingas bortse från ett stort antal av de bestämmelser som dessa föreskrifter innehåller utan även skulle omfattas av ett ännu striktare regelverk än det som gäller enligt EBA:s riktlinjer, eftersom nämnda föreskrifter omfattar exempelvis bestämmelser om värdepappersrörelse, insättningssystem, hantering av intressekonflikter och legala risker. Dessutom skulle vissa specifikt betaltjänstrelaterade krav falla bort, exempelvis kravet på hotbildsanalys relaterad specifikt till de tillhandahållna betaltjänsterna samt kraven relaterade till betaltjänstanvändarnas medvetenhet om risker och riskhantering.

Som nämns ovan inför Finansinspektionen nu en bestämmelse som på ett övergripande sätt anger i punktform vad ett system för hanteringen av operativa risker och säkerhetsrisker ska innehålla. Punkterna motsvaras av de strategier, processer, rutiner, interna regler, kontroller och rapporteringsrutiner som behandlas i EBA/GL/2017/17. Därutöver gäller de ovan nämnda riktlinjerna som allmänna råd om vad systemet som avses i 5 b kap. 1 § LBT bör innehålla i detalj. I detta sammanhang kan även noteras att enligt artikel 95.3 i det andra betaltjänstdirektivet ska EBA utfärda riktlinjer för inrättande, genomförande och övervakning av säkerhetsåtgärderna, inbegripet certifieringsförfaranden. Dessa riktlinjer ska enligt artikel 95.3 andra stycket i det andra betaltjänstdirektivet vara föremål för regelbunden översyn och utvärdering vilket i förekommande fall kan ligga till grund för tekniska standarder för tillsyn för kriterier och villkor för inrättande och övervakning av säkerhetsåtgärderna i enlighet med artikel 94.4. Enligt Finansinspektionen talar detta för att myndigheten i detta läge endast ska föreslå bestämmelser av mer övergripande karaktär.

I de nya betaltjänstföreskrifterna införs krav på att minst tolv områden ska vara tillgodosedda. Dessa områden är baserade på riktlinjerna 2–9 i EBA/GL/2017/17. För att göra föreskriftstexten mer lättillgänglig har åtta av riktlinjerna delats upp i tolv punkter. På detta sätt anges ramarna för vad ett system enligt 5 b kap. 1 § LBT minst ska innehålla i föreskriftsform samtidigt som det ges viss flexibilitet avseende hur systemet kan utformas på detaljnivå. Det förtydligas i 5 kap. 1 § andra stycket 6 att en betaltjänstleverantör ska fastställa en riskaptit som systemet för hantering av operativa risker och säkerhetsrisker ska förhålla sig till. Detta är något som indirekt framgår av riktlinje 2.2. En fastställd riskaptit utgör en förutsättning för att en utomstående

ska kunna utvärdera om övriga åtgärder som vidtagits inom ramarna för systemet för hantering av operativa risker och säkerhetsrisker är tillräckliga. Finansinspektionen bedömer, till skillnad mot vissa remissinstanser, att kravet på fastställd riskaptit ligger väl inom ramen för riktlinjerna i EBA/GL/2017/17.

Svenska Bankföreningen och Sparbankernas Riksförbund har efterlyst ett förtydligande rörande den riskbedömning av betaltjänsterna och beskrivning av säkerhetsåtgärder som ska göras enligt 5 kap. 1 § 3 betaltjänstföreskrifterna. Det kan noteras att dokumentationen specifikt ska avse betaltjänstleverantörens betaltjänster. Dokumentationen bör inte omfatta annan verksamhet, som betaltjänstleverantören tillhandahåller, än den som är betaltjänstrelaterad. Det är endast i de fall då en beskrivning av övrig verksamhet anses nödvändig för att skapa en fullständig bild av hur specifika risker påverkar den aktuella betaltjänstverksamheten som även verksamhet som inte är betaltjänstrelaterad ska beskrivas. Dokumentationen enligt 5 kap. 1 § 3 ska inte förväxlas med rapporteringen enligt det årliga rapporteringskravet i 6 kap. 1 § avseende en övergripande bedömning av operativa risker, säkerhetsrisker och åtgärder som beskrivs nedan i avsnitt 2.13.

Med anledning av att *SweFinTech* anser att det är otydligt vad som avses med modeller i det remitterade förslaget till betaltjänstföreskrifter 5 kap. 1 § 4 formuleras bestämmelsen om så att det framgår att det är en intern modell bestående av flera nivåer för att hantera och kontrollera risker i betaltjänstverksamheten som ska inrättas. De olika nivåerna bör vara organiserade på ett sätt som säkerställer att modellen är effektiv. Ytterligare vägledning om hur en intern modell bör se ut finns i riktlinjebestämmelse 2.5 i EBA/GL/2017/17. Bestämmelsen 5 kap. 1 § 12 har, med utgångspunkt i remissinstansernas synpunkter, omformulerats för att bättre harmonisera med riktlinjebestämmelse 9 i EBA/GL/2017/17 och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om hantering av operativa risker.

SweFinTech anser att den proportionalitetsprincip som det ges uttryck för i EBA/GL/2017/17 riktlinje 1.1, också ska införas i föreskrifterna. Som nämns ovan har denna proportionalitetsprincip redan kommit till uttryck i 5 kap. 1 § första meningen betaltjänstföreskrifterna där det anges att det system för hantering av operativa risker och säkerhetsrisker som en betaltjänstleverantör ska ha ska vara *anpassat för leverantörens verksamhet*. Vidare kan det noteras att riktlinjerna riktar sig till såväl betaltjänstleverantörer som till behöriga myndigheter vilket innebär att Finansinspektionen kommer att beakta kravet på proportionalitet då riktlinjerna tillämpas i den löpande tillsynsverksamheten.

2.13 Rapportering av operativa risker och säkerhetsrisker

Finansinspektionens ställningstagande: En betaltjänstleverantör ska årligen lämna en rapport till Finansinspektionen som ger en aktuell och övergripande bedömning av de operativa risker och säkerhetsrisker som är förknippade med de betaltjänster som leverantören tillhandahåller, och en beskrivning av de säkerhetsåtgärder som leverantören genomfört för att hantera dessa risker.

Rapporten ska även innehålla en bedömning av lämpligheten av de säkerhetsåtgärder som leverantören genomfört under året.

Remisspromemorian: I förslaget angavs att rapporten skulle lämnas den 21 januari i stället för den 21 februari. I övrigt hade förslaget samma innehåll.

Remissinstanserna: *SweFinTech* anser att det är oklart vilka krav som ställs på rapporten mot bakgrund av att föreskriftsbestämmelsen talar om ”en rapport som ger en övergripande bedömning” och remisspromemorian hänvisar till EBA/GL/2017/17 riktlinjebestämmelse 3.4 som talar om ”omfattande riskbedömningar”. *SweFinTech* anser även att det är viktigt att proportionalitetsprincipen enligt EBA/GL/2017/17 riktlinje 1.1 kommer till tydligt uttryck. Tidpunkten för den årliga rapporteringen bör enligt *SweFinTech* flyttas framåt mot bakgrund av att i synnerhet små och resursvaga företag kan ha svårt att tillgodose kravet på rapportering senast den 21 januari, vilket är ett datum som sammanfaller med tiden för upprättande av årsbokslut.

Finansinspektionens skäl: Enligt artikel 95.2 i det andra betaltjänstdirektivet ska en betaltjänstleverantör till den behöriga myndigheten årligen, eller enligt kortare intervall som fastställs av den behöriga myndigheten, komma in med en uppdaterad och övergripande bedömning av operativa risker och säkerhetsrisker hos de betaltjänster som betaltjänstleverantören tillhandahåller. Rapporten ska även omfatta en bedömning av lämpligheten hos de begränsningsåtgärder och kontrollmekanismer som genomförs för att hantera dessa risker.

Artikeln införs delvis genom 5 b kap. 2 § första stycket LBT. Lagbestämmelsen anger dock inte vid vilka tidpunkter en sådan rapportering ska ske. För att genomföra det andra betaltjänstdirektivet i denna del meddelar därför Finansinspektionen föreskrifter om rapporteringsintervall och om när rapporteringen senast ska ske. Det kan noteras att Finansinspektionen enligt 8 kap. 2 § LBT, 13 kap. 3 § LBF och 5 kap. 2 § LEP har möjlighet att begära in en sådan rapport även vid andra tidpunkter om behov skulle uppstå. Mot denna bakgrund föreslås att rapportering ska ske en gång per år. Rapporteringen ska, med beaktande av vad *SweFinTech* anfört, komma in senast den 21 februari.

För att genomföra artikel 95.2 i det andra betaltjänstdirektivet på ett enhetligt sätt bör det anges ramar för vad rapporten ska innehålla. Finansinspektionen meddelar därför föreskrifter som anger vad en rapport ska innehålla. Rapporten ska enligt de nya betaltjänstföreskrifterna innehålla en övergripande beskrivning av de operativa risker och säkerhetsrisker som den aktuella betaltjänstverksamheten är förknippad med och vilka åtgärder som genomförts för att hantera dessa risker. Utöver detta ska rapporten innehålla betaltjänstleverantörens bedömning av lämpligheten av de åtgärder som genomförts. EBA:s riktlinjer ger även ledning om vad rapporten bör innehålla. I riktlinje 3.4 i EBA/GL/2017/17 anges att en betaltjänstleverantör, som en del av sitt åtagande att hålla behöriga myndigheter med uppdaterade och omfattande riskbedömningar av operativa risker och säkerhetsrisker och

bedömning av lämpligheten hos de genomförda säkerhetsåtgärderna och kontrollmekanismerna i enlighet med artikel 95.2 i det andra betaltjänstdirektivet, bör utföra och dokumentera riskbedömningar för funktionerna, processerna och informationstillgångarna som har identifierats och klassificerats i syfte att upptäcka och bedöma operativa risker och säkerhetsrisker. Denna riskbedömning ska ligga till grund för och utgöra en del av den övergripande riskbedömningen av operativa risker och säkerhetsrisker i betaltjänstverksamheten som ska rapporteras enligt 6 kap. 1 § betaltjänstföreskrifterna. Mot denna bakgrund anser Finansinspektionen, till skillnad mot vad SweFinTech anfört, att bestämmelsen i betaltjänstföreskrifterna och formuleringen i riktlinjerna är förenliga med varandra.

Rapporteringen enligt 6 kap. 1 § skiljer sig på en avgörande punkt från den riskbedömning som en betaltjänstleverantör ska göra enligt 5 kap. betaltjänstföreskrifterna då den även ska omfatta en tillbakablickande utvärderande del som innehåller en bedömning av hur lämpliga de säkerhetsåtgärder som leverantören genomfört för att hantera de identifierade riskerna är. Då rapporteringen delvis sammanfaller med den riskbedömning av betaltjänsterna som en betaltjänstleverantör är skyldig att hålla upprättad och som även ska bifogas en ansökan om tillstånd respektive en ansökan om undantag från tillståndsplikt anser Finansinspektionen, till skillnad mot SweFinTech, att det inte är oproportionerligt att införa kravet på årlig rapportering.

Beträffande formerna för rapportering kan det noteras att Finansinspektionen inte har skyldighet att vidarerapportera informationen i aggregerad form och att det i övrigt saknas skäl till särskild reglering rörande rapportens format. Finansinspektionen meddelar därför inga föreskrifter i denna del.

2.14 Incidentrapportering och händelser av väsentlig betydelse

Finansinspektionens ställningstagande: En betaltjänstleverantör ska rapportera till Finansinspektionen om en allvarlig operativ incident eller säkerhetsincident uppkommit i verksamheten. Leverantören ska när den rapporterar använda den blankett för allvarliga incidenter som finns tillgänglig på Finansinspektionens webbplats.

Remisspromemorian: Definitionslistan i förslaget till betaltjänstföreskrifter innehöll termen *autenticitet* i stället för *riktighet*, och definitionen hade en delvis annan innebörd. Förslaget saknade vägledning angående hur rapportering enligt blankettens avsnitt A-C ska gå till rent praktiskt. Förslaget till föreskrifter om elektroniska pengar saknade en hänvisning till 6 kap. 4 § betaltjänstföreskrifterna. I övrigt hade förslaget samma innehåll.

Remissinstanserna: *SweFinTech* anser att det borde förtydligas hur rapporteringen ska ske och om den ska göras genom Finansinspektionens rapporteringssystem eller om den ska skickas till Finansinspektionen med e-

post. Vidare framhåller SweFinTech de praktiska svårigheter som ofta finns med att inom 4 timmar avgöra om en händelse är av sådan karaktär att den ska rapporteras. SweFinTech föreslår även ett tillägg till 6 kap. 4 § tredje stycket 1 enligt följande kursivering, ...inom fyra timmar efter det att incidenten upptäcktes ” *eller om Finansinspektionens rapporteringssystem inte är tillgängligt eller inte fungerar, så snart som det är tillgängligt eller fungerar igen*”. SweFinTech framhåller även vikten av att rapporteringsblanketterna utformas på ett sätt som möjliggör enkel inrapportering och att det är sannolikt att en del inledande rapporteringar kommer att följas av efterforskningsarbete hos betaltjänstleverantören som visar att vidare rapportering till Finansinspektionen inte är nödvändig. Av denna anledning anser SweFinTech att det bör finnas ett enkelt och tydligt rapporteringsverktyg för att meddela detta till Finansinspektionen.

Finansinspektionens skäl: Artikel 96.1 första stycket i det andra betaltjänstdirektivet anger att en betaltjänstleverantör utan onödigt dröjsmål ska underrätta den behöriga myndigheten i dess hemmedlemsstat om en allvarlig operativ incident eller säkerhetsincident inträffat. Direktivbestämmelsen genomförs i svensk rätt genom lagbestämmelsen i 5 b kap. 3 § första stycket LBT.

Vägledning om vad operativa risker och säkerhetsrisker är samt vad som ska anses utgöra en allvarlig operativ incident eller säkerhetsincident framgår av riktlinjer från EBA. För att skapa förutsättningar för en konsekvent tillämpning av artikel 96.1 i det andra betaltjänstdirektivet och mot bakgrund av att Finansinspektionen avser följa EBA/GL/2017/10⁶ både i tillsynen över betaltjänstleverantörerna och vid bedömningen av incidenters relevans, införs definitionerna från riktlinjerna i föreskrifterna. När det gäller begreppet autenticitet används dock i stället begreppet *riktighet* i betaltjänstföreskrifterna. Detta görs för att språkbruket ska överensstämma med bland annat Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem.

Att en betaltjänstleverantör ska underrätta Finansinspektionen om incidenter utgör en del av det system med åtgärder, kontrollmekanismer och interna regler som ska finnas enligt 5 b kap. 1 § LBT. Finansinspektionen föreskriver med stöd av bemyndigandet i 5 b kap. 6 § 1 LBT om hur underrättelser enligt 5 b kap. 3 § första stycket LBT ska lämnas till Finansinspektionen. Eftersom Finansinspektionen i förekommande fall ska informera och dela uppgifter beträffande en inträffad incident med nationella myndigheter och med EBA och ECB föreslås en bestämmelse om att en betaltjänstleverantör ska underrätta Finansinspektionen om en allvarlig operativ eller säkerhetsincident genom att använda den rapporteringsblankett för allvarliga incidenter som publiceras på Finansinspektionens webbplats.

⁶ Riktlinjer för rapportering vid allvarliga incidenter enligt det andra betaltjänstdirektivet (EU) 2015/2366

Rapporteringsblanketten utgörs av bilagan som finns till de riktlinjer som EBA utfärdat i enlighet med artikel 96.3 i det andra betaltjänstdirektivet, EBA/GL/2017/10. Bilagan innehåller tre olika avsnitt som avser tre olika skeden av incidenten. Avsnitt A avser den inledande rapporten som ska skickas till Finansinspektionen inom fyra timmar från det att incidenten upptäckts. Avsnitt B ska användas som en mellanliggande rapport, efter att rapport med avsnitt A skickats. Avsnitt B är mer utförligt än avsnitt A och ska lämnas till Finansinspektionen varje gång det föreligger en statusuppdatering eller senast inom tre dagar från föregående rapport. Avsnitt B kan därför komma att lämnas in flera gånger under tiden som incidenten pågår. Det sista avsnittet (C) är den avslutande rapporten som lämnas efter det att incidenten är över. Avsnitt C ska lämnas till Finansinspektionen senast två veckor efter det att driften anses vara normal igen. Vid varje rapporteringstillfälle lämnar betaltjänstleverantören in hela rapporteringsblanketten, innehållande samtliga avsnitt. Blankettens olika avsnitt fylls således i successivt för varje rapporteringstillfälle. Tidsfrister och intervall för rapporteringen av operativa incidenter eller säkerhetsincidenter följer av riktlinjerna som Finansinspektionen avser att tillämpa i tillsynen. För att säkerställa att incidentrapportering hanteras på likartat sätt inom unionen inför Finansinspektionen tidsintervallen i form av föreskrifter i stället för att de ska gälla som allmänna råd till kravet i 5 b kap. 3 § LBT.

Finansinspektionen avser även att följa riktlinjerna i tillsynen av betaltjänstleverantörerna vid bedömning av incidentens relevans.

Enligt de nuvarande bestämmelserna i 12 kap. 4 § tillståndsföreskrifterna och i 10 kap. 4 § föreskrifterna om elektroniska pengar är betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar skyldiga att utan dröjsmål rapportera sådana händelser till Finansinspektionen som kan äventyra institutens stabilitet, skyddet av betaltjänstanvändarnas tillgångar eller som innebär att institut inte kan uppfylla sina åtaganden mot betaltjänstanvändarna respektive innehavare av elektroniska pengar. Utöver att skyldigheten att underrätta nu införs direkt i LBT har tillämpningsområdet utvidgats från att tidigare, då skyldigheten uteslutande fanns i form av föreskriftsbestämmelser, endast ha omfattat betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar till att nu omfatta alla typer av betaltjänstleverantörer. Som en följd av att skyldigheten införs i lagtext införs upplysningsbestämmelser i 12 kap. 4 § tillståndsföreskrifterna och i en ny bestämmelse i 10 kap. 4 a § föreskrifterna om elektroniska pengar. I bestämmelserna upplyses om rapporteringskravet som finns i 6 kap. 4 § betaltjänstföreskrifterna. Beträffande institut för elektroniska pengar kan det noteras att skyldigheten att rapportera händelser av väsentlig betydelse som inte är specifikt relaterad till betaltjänstverksamhet kvarstår. De allmänna råden till den tidigare bestämmelsen i 12 kap. 4 § tillståndsföreskrifterna tas också bort.

SweFinTech anser att det är oklart hur rapporteringen ska genomföras rent praktiskt. Utöver att ovan nämnda rapporteringsblanketter ska användas, har Finansinspektionen för närvarande inte något särskilt systemstöd för att ta emot rapporteringen. I 6 kap. 4 § andra stycket införs dock en hänvisning om att

närmare instruktioner om hur rapporteringen ska lämnas till Finansinspektionen kommer att finnas på myndighetens webbplats. Angående remissinstansens synpunkt om situationen då inledande rapporter visat sig vara obefogade hänvisas till EBA/GL/2017/10 riktlinjebestämmelse 2.21. Av riktlinjen framgår att det är bilagans avsnitt C som ska användas för att meddela detta till Finansinspektionen.

2.14.1 Information till betaltjänstanvändarna

Finansinspektionens ställningstagande: En betaltjänstleverantör ska informera sina betaltjänstanvändare om det inträffar en allvarlig operativ incident eller säkerhetsincident som kan påverka deras ekonomiska intressen negativt. Informationen ska vara tillgänglig för betaltjänstanvändaren på ett varaktigt medium även efter informationstillfället. En betaltjänstleverantör ska uppmärksamma betaltjänstanvändaren på att det finns information om en allvarlig operativ incident eller säkerhetsincident som kan påverka betaltjänstanvändarens ekonomiska intresse negativt. Vid utformningen av sådan kommunikation ska en betaltjänstleverantör beakta vikten av säker och verifierbar kommunikation.

Remisspromemorian: Förslaget innehöll krav på att en betaltjänstleverantör skulle informera sina betaltjänstanvändare om en inträffad incident genom att använda ett kommunikationsmedel som valts av den enskilda betaltjänstanvändaren. Användarna skulle enligt förslaget åtminstone kunna välja mellan SMS, telefonsamtal, e-post, information på betaltjänstleverantörens webbplats eller brev skickat till den adress som betaltjänstanvändaren angett.

Remissinstanserna: Svenska Bankföreningen, Sparbankernas Riksförbund och SweFinTech avstyrker förslaget bland annat mot bakgrund av att bestämmelsen blir alltför detaljerad och opraktisk och inte kan anses vara tidsenlig mot bakgrund av den innovation man söker främja. Vidare skulle förslaget leda till stora kostnader, då betaltjänstleverantörerna skulle behöva kontakta betaltjänstanvändarna för att fråga om vilket kommunikationsmedel de föredrar för att ta emot information om allvarliga incidenter.

Finansinspektionens skäl:

Om en allvarlig operativ incident eller säkerhetsincident påverkar eller kan påverka betaltjänstanvändarnas ekonomiska intressen negativt ska en betaltjänstleverantör enligt 5 b kap. 3 § andra stycket LBT så snart det kan ske informera sina betaltjänstanvändare om incidenten liksom om alla tillgängliga åtgärder som de kan vidta för att begränsa risken för skada. Finansinspektionen har getts bemyndigande att utforma föreskrifter avseende hur betaltjänstanvändarna ska informeras.

En ny bestämmelse införs därför i 6 kap. 5 § betaltjänstföreskrifterna. I bestämmelsens andra stycke anges vilken tillgång betaltjänstanvändaren ska ha till den aktuella informationen och det ställs även krav på att

betaltjänstanvändaren ska uppmärksammas på att det finns information om en allvarligt operativ incident eller säkerhetsincident som kan påverka betaltjänstanvändarens ekonomiska intresse negativt. Föreskriftsbestämmelsen har justerats efter att Finansinspektionen tagit del av remissinstansernas synpunkter rörande det remitterade förslaget. Bestämmelsen ställer ett teknikneutralt krav på att betaltjänstanvändare ska informeras och bör inte förhindra teknisk innovation. Kravet i 6 kap. 5 § andra stycket 3 om att en betaltjänstleverantör vid utformningen av sådan kommunikation ska beakta vikten av säker och verifierbar kommunikation har tillkommit mot bakgrund av de bedrägerier som betaltjänstanvändare och betaltjänstleverantörer utsätts för i stor omfattning. Det förväntas att betaltjänstleverantörerna inom ramen för deras tekniska utveckling ska kunna tillgodose samhällets krav på att anpassa den aktuella informationen så att den görs tillgänglig även för personer med funktionsnedsättning.

EBA:s riktlinjer EBA/GL/2017/10 innehåller riktlinjer om hur bedömningen av om en incident påverkar eller kan påverka användarnas ekonomiska intressen negativt ska göras. Eftersom dessa riktlinjer gäller som allmänna råd, och ett informationskrav för dessa situationer finns för betaltjänstleverantörer i LBT, meddelar Finansinspektionen inte några föreskrifter baserat på betaltjänstförordningens bemyndigande att meddela föreskrifter om hur bedömningen av om en incident påverkar eller kan påverka användarnas ekonomiska intressen ska göras.

2.15 Rapportering av statistiska uppgifter om svikliga förfaranden

Finansinspektionens ställningstagande: En betaltjänstleverantör ska två gånger per år lämna statistiska uppgifter till Finansinspektionen om svikliga förfaranden som har ägt rum i samband med användningen av betaltjänster.

Remisspromemorian: Förslaget angav att betaltjänstleverantörer skulle lämna uppgifterna senast den 21 januari respektive senast den 21 juli och avse föregående kalenderhalvår och att registrerade betaltjänstleverantörer respektive registrerade utgivare av elektroniska pengar endast skulle lämna uppgifterna en gång per år, den 21 januari.

Remissinstanserna: *SweFinTech* framhåller vikten av att underlätta för mindre bolag och föreslår att senaste datumet för rapportering flyttas fram. I övrigt önskar *SweFinTech* att rapporteringsblanketterna som ska finnas på Finansinspektionens webbplats ska utformas i ett format, rapporteringsmall, eller liknande som det är enkelt att använda och läsa in data i. *Svenska Bankföreningen* och *Sparbankernas Riksförbund* ifrågasätter skrivningen i 6 kap. 3 § punkten 3 som särskilt nämner svikliga förfaranden som genomförts genom att betalaren ”manipulerats” då skrivningen anses vara alltför oklar och kommer leda till tolkningsproblem.

Finansinspektionens skäl: Enligt artikel 96.6 andra betaltjänstdirektivet ska medlemsstaterna se till att betaltjänstleverantörerna lämnar statistiska uppgifter

till Finansinspektionen om bedrägerier som har ägt rum i samband med användningen av betaltjänster. Artikeln genomförs i 5 b kap. 2 § andra stycket LBT – med skillnaden att ”bedrägerier” benämns ”svikliga förfaranden”. Det kan noteras att rapporteringen av svikliga förfaranden är föremål för ett pågående riktlinjearbete hos EBA i enlighet med artikel 96.6 andra betaltjänstdirektivet. Riktlinjerna förväntas antas av EBA under andra kvartalet 2018. Direktivbestämmelsen anger att betaltjänstleverantörerna ska tillhandahålla statistiska uppgifter om bedrägerier åtminstone en gång per år. 5 b kap. 2 § andra stycket LBT anger däremot inte när rapporten ska lämnas in. Finansinspektionen inför därför en föreskriftsbestämmelse som anger hur och vid vilka tidpunkter dessa uppgifter ska rapporteras. Det införs också bestämmelser om vilka statistiska uppgifter om svikliga förfaranden som ska rapporteras.

De statistiska uppgifterna som ska rapporteras till Finansinspektionen ska avse genomförda betalningstransaktioner som inte auktoriserats av betalaren, betalningstransaktioner som betalaren nekar till att denne auktoriserat och betalningstransaktioner som genomförts genom att betalaren manipulerats. Remissinstanserna anser att skrivningen är alltför oklar och kommer leda till tolkningsproblem. EBA:s riktlinjer kommer dock ge ytterligare ledning om när dessa situationer ska ingå i statistiken vilket bör tillgodose remissinstansernas synpunkter angående svikliga förfaranden som genomförts genom att betalaren ”manipulerats”. I föreskrifterna införs också ett krav på hur dessa uppgifter ska redovisas. Eftersom Finansinspektionen ska vidarebefordra de statistiska uppgifterna om svikliga förfaranden i aggregerad form till EBA och ECB föreskriver Finansinspektionen att en betaltjänstleverantör ska lämna uppgifterna till Finansinspektionen genom att använda de tre formulär som publiceras på Finansinspektionens webbplats. Formulären motsvaras av bilagorna till utkastet av riktlinjerna från EBA om rapportering av svikliga förfaranden.

Av utkastet till riktlinjer framgår vidare att utländska betaltjänstleverantörer som driver verksamhet genom en filial ska rapportera dessa uppgifter till världmedlemsstatens behöriga myndighet. De rapporteringskrav för svikliga förfaranden som Finansinspektionen nu inför ska därför gälla även för utländska betaltjänstleverantörer med filial i Sverige.

EBA:s riktlinje om rapportering av svikliga förfaranden är ännu inte antagna. Om riktlinjernas slutliga innehåll skiljer sig från utkastet på ett sätt som bör påverka föreskrifternas utformning kommer Finansinspektionen göra de nödvändiga justeringar inom ramen för ett nytt regelprojekt.

Remissinstansernas synpunkter rörande rapporteringsblanketternas format kommer i möjligaste mån att beaktas inom ramen för den praktiska implementeringen av betaltjänstföreskrifterna.

2.15.1 Övergångsbestämmelse för rapporten

Av EBA:s utkast till riktlinjer framgår att de ska träda i kraft först den 1 januari 2019. Av ikraftträdandebestämmelser till betaltjänstföreskrifterna framgår därför att det första rapporteringstillfället ska vara senast den 21 augusti 2019, och avse perioden från den 1 januari 2019 till och med den 30 juni 2019.

3 Följdändringar i andra föreskrifter och allmänna råd

3.1 Ansökan om tillstånd och undantag från tillståndsplikt att ge ut elektroniska pengar

Finansinspektionens ställningstagande: De ändringar och nya bestämmelser som införts i 2 kap. och 3 kap. i tillståndsföreskrifterna införs även i 2 kap. och 3 kap. föreskrifterna om elektroniska pengar.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Tillstyrker förslaget eller har inte haft något att invända mot det.

Finansinspektionens skäl: Enligt artikel 111 i det andra betaltjänstdirektivet ändras Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet (det andra e-pengadirektivet) i vissa avseenden. I artikel 3 i det andra e-pengadirektivet ändras hänvisningen till artikel 5 i det andra betaltjänstdirektivet. Det innebär att medlemsstater vid ansökan om tillstånd att driva verksamhet med utgivning av elektroniska pengar ska kräva samma uppgifter och beskrivningar som för betaltjänstverksamhet.

Bestämmelser om vad en ansökan om tillstånd för att ge ut elektroniska pengar ska innehålla finns i föreskrifterna om elektroniska pengar. I 1 kap. 2 § dessa föreskrifter anges att företag som även avser att tillhandahålla betaltjänster ska följa tillståndsföreskrifterna. En ansökan om tillstånd och undantag från tillståndsplikt att ge ut elektroniska pengar regleras i 2 kap. respektive 3 kap. föreskrifterna om elektroniska pengar.

För att genomföra det andra betaltjänstdirektivet beslutar Finansinspektionen att motsvarande ändringar och nya paragrafer som införs i 2 kap. och 3 kap. tillståndsföreskrifterna även införs i 2 kap. och 3 kap. föreskrifterna om elektroniska pengar i den utsträckning det är befogat. Eftersom en utgivare av elektroniska pengar redan enligt 1 kap. 2 § föreskrifterna om elektroniska pengar är skyldig att följa tillståndsföreskrifterna om företaget tillhandahåller betaltjänster, inför Finansinspektionen bara de krav som gäller för annan verksamhet än betaltjänstverksamhet. Det innebär att krav på bolagsordning eller stadgar, underlag för bevis om startkapital, beskrivningar om driftskontinuitet och beredskapsplaner, beskrivning om förordningen om information som ska åtfölja överföringar av medel samt beskrivning av

insamling av statistiska uppgifter om drift, transaktioner och svikliga förfaranden förs in i 2 kap. föreskrifterna om elektroniska pengar.

3.2 Verksamhet i andra länder för institut för elektroniska pengar

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionen ändrar kraven avseende vilka uppgifter som ska lämnas av ett institut för elektroniska pengar som avser driva verksamhet i andra länder. Uppgifterna ska lämnas på samma sätt som för betalningsinstitut i enlighet med vad som anges i avsnitt 2.6

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Tillstyrker förslaget eller har inte haft något att invända mot det.

Finansinspektionens skäl: Genom artikel 111 i det andra betaltjänstdirektivet ändras även artikel 3.4 i det andra e-pengadirektivet. Ändringen innebär att de förfaranden som ska tillämpas för betalningsinstitut vid gränsöverskridande verksamhet också gäller för institut för elektroniska pengar.

Enligt 3 kap. 19, 20 och 22 § LEP ska ett institut för elektroniska pengar som vill distribuera elektroniska pengar, tillhandahålla betaltjänster genom ombud, filial eller genom gränsöverskridande verksamhet i ett annat land inom EES, underrätta Finansinspektionen om detta. Institutet ska underrätta Finansinspektionen om vilken dag verksamheten genom ombudet påbörjas i det andra landet.

Enligt 3 kap. 19 a, 21 och 23 § LEP ska Finansinspektionen inom en månad från det att underrättelsen togs emot lämna över underrättelsen till den behöriga myndigheten i det land där ombudet ska verka.

Finansinspektionen ska även enligt 3 kap. 19 a och 21 § LEP inom tre månader från att underrättelsen togs emot underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet och institutet om sitt beslut i fråga om registrering.

Om ett institut för elektroniska pengar vill ändra den verksamhet som avses i 3 kap. 19, 20 eller 22 § LEP, ska institutet underrätta Finansinspektionen innan ändringen genomförs enligt 3 kap. 25 § LEP. Om ändringen rör verksamhet som ett institut för elektroniska pengar driver i ett annat land, ska Finansinspektionen inom en månad från det att underrättelsen togs emot underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om ändringen.

Förordningen 2017/2055/EU, som nämns i avsnitt 2.6, gäller även när ett institut för elektroniska pengar vill distribuera elektroniska pengar eller vill tillhandahålla betaltjänster genom ombud eller genom en filial eller genom gränsöverskridande verksamhet i ett annat land inom EES.

Eftersom de krav som ställs i LEP om vilka uppgifter som institutet ska lämna in till Finansinspektionen inte är tillräckliga för att Finansinspektionen ska kunna följa nämnda EU-förordning krävs kompletterande bestämmelser. Finansinspektionen inför därför ett krav på vilka uppgifter som ska lämnas. Uppgifterna ska lämnas på samma sätt som för betalningsinstitut i enlighet med vad som anges i avsnitt 2.6.

3.3 Ändrade krav på funktionerna för regelefterlevnad och riskkontroll

Som framgår av avsnitt 2.7 ska funktionerna för riskhantering och regelefterlevnad som huvudregel vara oberoende för betalningsinstitut. Av samma skäl som anges i det avsnittet ändrar Finansinspektionen 7 kap. 8 och 10 §§ andra styckena föreskrifterna om elektroniska pengar på motsvarande sätt som i tillståndsföreskrifterna.

3.4 Betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ska inte tillämpa de allmänna råden om rapportering av händelser av väsentlig betydelse

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionens nya allmänna råd om rapportering av händelser av väsentlig betydelse ska inte omfatta betaltjänstleverantörer i deras betaltjänstverksamhet enligt LBT.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Svenska Bankföreningen och Sparbankernas Riksförbund framhåller att kriteriet ”ett större antal kunder” är något svårtolkat och att ett förtydligande är önskvärt. Övriga remissinstanser hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Av Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2015:15) om rapportering av händelser av väsentlig betydelse framgår vilka händelser som företag under Finansinspektionens tillsyn bör rapportera till Finansinspektionen. Eftersom det nu i 5 b kap. 3 § LBT finns ett krav på att betaltjänstleverantörer utan dröjsmål ska underrätta Finansinspektionen om allvarliga incidenter, finns inte längre skäl för betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer att tillämpa de allmänna råden i betaltjänstverksamheten. För övriga institut som omfattas av 5 b kap. 3 § LBT är dock de allmänna råden fortfarande relevanta, eftersom dessa institut kan ha väsentliga händelser som inte omfattar betaltjänstverksamheten, och därför inte omfattas av lagkravet. För att hantera den ändring som behöver göras ger Finansinspektionen ut nya allmänna råd som inte omfattar betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer. I övrigt görs endast redaktionella ändringar av de allmänna råden. Den synpunkt som några remissinstanser lämnat avseende kriteriet ”ett större antal” kunder ryms inte inom det nu aktuella föreskriftsprojektet utan får övervägas i ett senare sammanhang.

4 Konsekvensutredning

Eftersom en stor del av reglerna i det andra betaltjänstdirektivet överförs från det första betaltjänstdirektivet finns det redan i dag föreskrifter på plats som genomför det andra betaltjänstdirektivet. Denna konsekvensanalys utgår därför från de ändringar som innebär förändringar i förhållande till de regler som gällde innan den 1 maj 2018. Finansinspektionen utgår i analysen från att myndigheten nu vidtar åtgärder i form av att ge ut föreskrifter och allmänna råd och beaktar även de fall inom vissa områden där Finansinspektionen väljer att inte ge ut föreskrifter.

4.1 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Reglerna som genomför det andra betaltjänstdirektivet kommer att påverka konsumenter i deras vardag mot bakgrund av att regelverket tar sikte på de betalningar som konsumenter, företag och banker genomför. Ett av syftena med direktivet är att öka säkerheten för elektroniska betalningar inom EU. Därmed stärks också konsumentskyddet.^[1] Med få undantag kommer Finansinspektionen inte att meddela föreskrifter som får direkta konsekvenser för samhället och konsumenterna. Finansinspektionen bedömer inte att avgifterna för tjänsterna som regelverket avser kommer att påverkas.

Genom att bland annat säkerheten för betaltjänster förbättras och genom att det skapas förutsättningar för att jämföra prisuppgifter och få tillgång till information om betaltjänstanvändarens rättigheter förväntas de nya reglerna leda till ökad konkurrens som är till nytta för konsumenter och andra betaltjänstanvändare.

4.1.1 Krav på klagomålshantering

Det nya kapitlet om betaltjänstleverantörers hantering av klagomål i betaltjänstföreskrifterna innebär att betaltjänstleverantörer måste inrätta lämpliga och effektiva rutiner för att hantera och besvara klagomål från betaltjänstanvändare. Tidigare har detta endast gällt betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar. I och med de nya reglerna kan således konsumenter, och andra betaltjänstanvändare som inte är nöjda med en betaltjänstleverantörs verksamhet lämna klagomål till betaltjänstleverantören oavsett vilket sorts institut det är.

Ett stärkt konsumentskydd kan därför förväntas mot bakgrund av att betaltjänstleverantörer enligt de nya reglerna måste besvara klagomålet inom 15 bankdagar. De nya reglerna innebär vidare att ett sådant klagomål ska behandlas på samma sätt oavsett vilket tillstånd betaltjänstleverantören har. Finansinspektionen kommer att följa upp betaltjänstleverantörernas klagomålshantering i den löpande tillsynen.

^[1] Se exempelvis skäl 5 till det andra betaltjänstdirektivet.

Eftersom de nya reglerna genomför ett EU-direktiv kan det dessutom antas att reglerna kommer att överensstämja med vad som gäller i andra medlemsstater. En betaltjänstanvändare kan därför rimligen förvänta sig likartad behandling vid klagomål till en betaltjänstleverantör oavsett i vilket land denne befinner sig.

4.1.2 Information till konsumenter

De nya reglerna preciserar närmare hur information enligt 4 a kap. 5 § andra stycket LBT ska lämnas. Preciseringen och den utökade skyldigheten för betaltjänstleverantörer innebär att informationen ska anpassas till personer med funktionsnedsättning. Informationen som ska lämnas är i sig ett led i att konsumenter ska få tillgång till information om betalkonton och dess avgifter för att kunna göra ett väl avvägt val av betaltjänstleverantör. För flertalet personer med funktionsnedsättningar innebär de nya reglerna således att konsumentskyddet för dem stärks eftersom det blir lättare för dem att ta till sig den information som behövs för att kunna göra ett medvetet val av betaltjänstleverantör.

Även de nya föreskrifterna om informationsskyldighet om betaltjänstanvändares rättigheter och skyldigheter enligt det andra betaltjänstdirektivet förväntas stärka skyddet för konsumenter eftersom informationen blir lättillgänglig genom publicering på webbplats och i lokaler. Genom att öka medvetenheten om de rättigheter konsumenter har enligt det andra betaltjänstdirektivet ökar sannolikheten att betaltjänstleverantörer i första hand följer dessa krav eller genomför självrättelser. I andra hand kommer klagomål på att rättigheterna inte tillgodoses vara mer preciserade och underlätta för Finansinspektionen att genom förelägganden och ingripanden komma till rätta med situationen. Det bidrar till ett ökat konsumentskydd. Avseende reglerna om hur informationen ska lämnas, ökar konsumentskyddet av samma skäl för personer med funktionsnedsättningar.

4.1.3 Information till konsumenter om allvarliga incidenter

I de nya betaltjänstföreskrifterna preciseras hur en betaltjänstleverantör ska informera betaltjänstanvändare när allvarliga incidenter som kan påverka betaltjänstanvändarens ekonomi negativt inträffar. Informationen ska ange vilka åtgärder som betaltjänstanvändaren bör vidta för att begränsa skadan. Finansinspektionen bedömer att även dessa bestämmelser stärker konsumentskyddet i stort.

4.1.4 Övriga regler

Finansinspektionen bedömer vidare att de nya reglerna innebär ett antal indirekta konsekvenser för samhället och konsumenterna. Exempelvis kan nämnas reglerna för beräkning av minimibelopp för den ansvarsförsäkring eller annan jämförbar garanti som företag som tillhandahåller kontoinformationstjänster eller betalningsinitieringstjänster ska ha. Dessa

regler säkerställer att för det fall en leverantör av sådana tjänster åsamkar konsumenter eller andra betaltjänstanvändare skada så finns en ansvarsförsäkring eller jämförbar garanti som ersätter skadan. Detta innebär ett ökat skydd för konsumenter som använder betalningsinitieringstjänster eller kontoinformationstjänster.

Att betaltjänstleverantörer fått ett gemensamt regelverk, med fokus på de operativa riskerna och säkerhetsriskerna innebär att konsumenters betalningar i längden bedöms utföras säkrare av betaltjänstleverantörer. Med ett mer detaljerat regelverk på betalningsområdet, där fokus ligger på hantering av operativa risker och säkerhetsrisker, ökar stabiliteten för det finansiella systemet. De rapporteringensskyldigheter som betaltjänstleverantörer får enligt 6 kap. föreskrifterna om verksamhet för betaltjänstleverantörer förväntas innebära att Finansinspektionen får bättre verktyg att övervaka och granska betaltjänstleverantörernas verksamhet. Även det bedöms stärka konsumentskyddet.

4.2 Konsekvenser för företagen

4.2.1 Berörda företag

Det är olika typer av företag som berörs av olika delar av de nya reglerna. I december 2017 fanns det 36 betalningsinstitut och 78 registrerade betaltjänstleverantörer. Därutöver fanns vid samma tidpunkt 41 banker, två medlemsbanker och 47 sparbanker. Tillsammans med 35 kreditmarknadsbolag, sju institut för elektroniska pengar och en registrerad utgivare av elektroniska pengar uppgår populationen av svenska aktiebolag, ekonomiska föreningar och enskilda firmor som är betaltjänstleverantörer till sammanlagt 247. Samtidigt är det långt ifrån alla bankaktiebolag och kreditmarknadsbolag som driver betaltjänstverksamhet. Finansinspektionen registrerar i dag inte kreditinstitut som driver betaltjänstverksamhet, varför det inte går att lämna en säker siffra på hur många som kommer att omfattas. Samtliga betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer kommer dock i någon mån att omfattas av både tillståndsföreskrifterna och de betaltjänstföreskrifterna.

Genom det andra betaltjänstdirektivet tillkommer nya betaltjänster som innebär att leverantörer av kontoinformationstjänster och betalningsinitieringstjänster kommer att omfattas av de nya föreskrifterna och allmänna råden. Eftersom dessa företag inte tidigare har drivit verksamhet som varit tillståndspliktig finns inte företagen i Finansinspektionens register. Därmed är det svårt att uppskatta hur många nya företag det handlar om.

Vidare ändras undantagen från LBT:s tillämpningsområde, vilket innebär att ytterligare företag kommer att behöva ansöka om tillstånd och följa reglerna som betaltjänstleverantörer. Även dessa företag kommer att beröras av Finansinspektionens föreskrifter, exempelvis mobiltelefonoperatörer, som blir anmälningsskyldiga i fråga om sin verksamhet, värdetransportbolag som även har uppräkningsverksamhet och företag som tillhandahåller betaltjänster som

baseras på betalningsinstrument i nätverk som är begränsade, men inte faller in under det mycket begränsade nätverket.

Sammanfattningsvis berörs dels företag med olika typer av tillstånd och som redan i dag står under Finansinspektionens tillsyn, dels företag som inte tidigare har berörts av finansiell reglering.

4.2.2 Konsekvenser för betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och registrerade betaltjänstleverantörer

Ändringarna som genomförts i LBT och indirekt även Finansinspektionens nya och ändrade föreskrifter om betaltjänster innebär att betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och registrerade betaltjänstleverantörer som redan har tillstånd, alternativt har beviljats undantag från tillståndsplikt, kommer att behöva ansöka om nya tillstånd eller undantag från tillståndsplikt. Företag som den 1 maj 2018 har tillstånd att driva verksamhet som betalningsinstitut eller som institut för elektroniska pengar får fortsätta verksamheten till och med den 1 november 2018. För att fortsätta driva verksamheten efter det datumet krävs ett nytt tillstånd. Om en ansökan om tillstånd har getts in till Finansinspektionen senast den 31 oktober 2018, får företaget fortsätta med verksamheten till dess att Finansinspektionen har prövat ansökan. Företag som den 1 maj 2018 har beviljats undantag från tillståndsplikt som registrerad betaltjänstleverantör får fortsätta driva verksamheten till och med den 1 maj 2019. För att fortsätta driva verksamheten efter det datumet måste ett sådant företag på nytt ansöka om att beviljas undantag senast den 30 april 2019. Finansinspektionens handläggningstid för dessa ansökningar kommer att vara tre månader från det att en ansökan är att betrakta som komplett och ansökningsavgiften är betald.

4.2.3 Kostnader för företagen

Finansinspektionen utgår vid bedömningen av de kostnader som uppstår för företagen att en arbetstimme medför en kostnad för egen personal på 1 300 kronor. För konsulter bedöms kostnaden vara något högre, och beror på hur komplex uppgiften är. Eftersom reglerna på detta område är nya, uppskattar Finansinspektionen kostnaden för en konsults arbetstimme till 2 000 kronor.

Avseende kostnaderna för att ansöka om tillstånd alternativt undantag från tillståndsplikt kan det noteras att ansökningsavgiften för att ansöka om tillstånd enligt LBT eller enligt LEP under 2018 är 150 000 kronor. För ansökan om undantag från tillståndsplikt är avgiften under 2018 90 000 kronor för juridiska personer och 65 000 kronor för fysiska personer.

4.2.3.1 Ansökan om tillstånd att tillhandahålla betaltjänster

De nya reglerna om vad en ansökan om tillstånd, undantag från tillståndsplikt och registrering för kontoinformationstjänster ska innehålla är i stor utsträckning ett genomförande av det andra betaltjänstdirektivet. Därutöver har vissa förtydliganden och anpassningar skett.

De nya reglerna får som konsekvens att en ansökan om tillstånd att tillhandahålla betaltjänster eller en ansökan om undantag från tillståndsplikt att tillhandahålla betaltjänster, ökar i omfattning och därmed även kostnaden för företagen. Det är en naturlig följd av de utökade kraven som ställs i LBT. Finansinspektionen bedömer att det är bestämmelserna i 2 kap. 16 a och 16 b, 18 a och 22 §§ tillståndsföreskrifterna som reglerar innehållet i den verksamhetsplan som ska lämnas in vid en ansökan som innebär den största kostnadsökningen för företagen.

Finansinspektionens nya föreskrifter och allmänna råd om ansvarsförsäkring eller annan jämförbar garanti gäller för såväl betalningsinstitut som registrerade betaltjänstleverantörer. Kravet på att inneha en sådan försäkring ställs i LBT och ingår därför inte i den här konsekvensanalysen. Finansinspektionen inför dock föreskrifter och allmänna råd som bland annat innebär att beräkningar för fastställandet av minimibeloppet för försäkringen eller en jämförbar garanti ska bifogas ansökan och att beräkningen bör göras utifrån en mall som publiceras på Finansinspektionens webbplats.

För att kunna göra beräkningarna krävs visst arbete av företaget. För företag som är aktiva i dag till skillnad från företag som ännu inte påbörjat verksamhet, krävs att data sammanställs som underlag för beräkningarna. Eftersom Finansinspektionen publicerat en mall med formler som redovisar resultatet bedöms inte beräkningarna som sådana medföra annat än försumbara kostnader.

Att upprätta verksamhetsplanen och bifoga beräkningar bedöms uppskattningsvis ta sammanlagt omkring 25 timmar för intern personal och cirka 5 arbetstimmar för en konsult eller ett juridiskt ombud. Det innebär en kostnad på 42 000 kronor. Som nämns ovan omfattar Finansinspektionens konsekvensanalys endast sådant som kan härledas till de nya eller ändrade föreskrifterna. Kostnaden för att upprätta system och/eller i verksamheten genomföra kraven bedöms således i avsnitten nedan i den mån kravet ställs i föreskrifterna. I annat fall hänvisas till konsekvensanalysen i propositionen.

Kostnaden bedöms vara något lägre för den som ansöker om undantag från tillståndsplikt som registrerad betaltjänstleverantör, eftersom inte samtliga uppgifter ska bifogas ansökan. Det är enligt Finansinspektionen också mindre vanligt att företag som ansöker om ett sådant undantag tar hjälp av konsulter eller juridiska ombud. Det bedöms därför ta omkring 20 timmar och medföra en kostnad på knappt 26 000 kronor.

Banker och kreditmarknadsbolag bedöms inte beröras av detta överhuvudtaget eftersom de redan har tillstånd enligt annan lagstiftning, samt inte har krav på sig att ha en ansvarsförsäkring eller annan jämförbar garanti.

Eftersom motsvarande ändringar som görs i tillståndsföreskrifterna och LBT även görs i föreskrifterna om elektroniska pengar och LEP, bedöms

kostnaderna för institut för elektroniska pengar och registrerade utgivare av elektroniska pengar motsvara dem som angetts ovan för betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer.

4.2.3.2 *Ansökan om tillstånd eller undantag från tillstånd att tillhandahålla ytterligare betaltjänster*

Ändringarna som rör vilka uppgifter som ska bifogas en ansökan om tillstånd eller undantag från tillståndsplikt att tillhandahålla ytterligare betaltjänster motsvarar de nya uppgifter som ett företag ska lämna in när det ansöker om tillstånd enligt 2 kap. tillståndsföreskrifterna. Ytterligare bestämmelser finns för leverantörer av betalningsinitieringstjänster och kontoinformationstjänster.

Det är ovanligt att företag ansöker om denna typ av tillägg i dag. Under de dryga sju år som liknande föreskrifter funnits under det första betaltjänstdirektivet har endast en handfull företag kommit in med sådana ansökningar. I och med att det krävs tillstånd för att tillhandahålla de nya tjänsterna förväntar sig Finansinspektionen dock att den typen av ansökningar kommer att öka.

Finansinspektionens bedömer att den kostnadsökning med anledning av reglerna för företag som kommer in med ansökan är densamma som bedömningen för ansökan om tillstånd i avsnitt 4.2.2.1.

För registrerade betaltjänstleverantörer innebär de nya reglerna att det i stället för anmälan om ytterligare betaltjänster krävs att företaget kommer in med en ansökan. Det innebär att företaget inte får driva verksamhet med den nya betaltjänsten förrän Finansinspektionen prövat ansökan.

För ett företag kan det innebära kostnader i form av uteblivna intäkter under den tid som Finansinspektionen handlägger ansökan. Denna typ av kostnad varierar för mycket mellan de olika företagen för att Finansinspektionen ska kunna uppskatta den. Den handläggningstid som det tar för Finansinspektionen att pröva en ansökan kan också variera, men uppskattas vara något kortare än tiden det tar att pröva en ny ansökan, vilken ska beslutas inom tre månader.

Banker, kreditmarknadsbolag och institut för elektroniska pengar bedöms inte beröras av detta överhuvudtaget mot bakgrund av att de redan har tillstånd enligt annan lagstiftning.

4.2.3.3 *Verksamhet i andra länder*

De nya föreskrifterna innebär att mer omfattande information om företaget ska lämnas av betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer som tillhandahåller kontoinformationstjänster vid verksamhet i andra länder. Finansinspektionen bedömer att skillnaden i tidsåtgång för betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och leverantörer av kontoinformationstjänster mellan det tidigare och det nya regelverket uppgår till 5–10 arbetstimmar per

notifieringstillfälle. Det innebär en kostnad för dessa aktörer på mellan cirka 5 000–13 000 kronor per notifieringstillfälle.

4.2.3.4 *Nya krav på funktionerna för regelefterlevnad och riskhantering*

Det nya kravet på att funktionerna för riskhantering och regelefterlevnad ska arbeta oberoende innebär kostnader för de betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar som i dag inte har funktioner som arbetar på detta sätt.

Det är dock mycket ovanligt att instituten inte har funktioner som är oberoende. Finansinspektionen bedömer därför att upphävandet av detta undantag enbart påverkar något enstaka institut. Alternativen för ett sådant institut, eller företag som avser att söka om tillstånd som betalningsinstitut eller institut för elektroniska pengar, är att anställa ny personal eller uppdra åt någon annan att förse funktionen med personal. På marknaden finns i dag ett stort antal konsulter som genom uppdragsavtal tillhandahåller en funktion för regelefterlevnad och en funktion för riskhantering. Kostnaden för att anställa personal för oberoende funktioner, för de fåtal institut som i dag inte uppfyller kravet, beräknas uppgå till en miljon kronor årligen. Ett uppdragsavtal till konsulter beräknas kosta omkring 500 000 kronor per år, beräknat på 200 timmar till en timkostnad på 2 500 kronor.

4.2.3.5 *Nya krav på klagomålshantering i betaltjänstverksamhet*

Alla betaltjänstleverantörer måste enligt de nya reglerna upprätta effektiva och lämpliga rutiner för klagomålshantering för betaltjänstverksamheten. Tidigare har inte alla betaltjänstleverantörer omfattats av liknande krav. Det gäller huvudsakligen registrerade betaltjänstleverantörer och registrerade utgivare av elektroniska pengar. Redan i dag har många betaltjänstleverantörer krav på klagomålshantering i verksamheten. Dessa behöver endast anpassa sina befintliga funktioner för klagomålshantering så de uppfyller de nya kraven. Anpassningen bedöms ta 15–20 arbetstimmar.

För registrerade betaltjänstleverantörer och registrerade utgivare av elektroniska pengar, vilka i dag inte omfattas av ett krav på klagomålshantering, bedöms dock kostnaden bli större. Finansinspektionens uppskattning är att det tar cirka 40 arbetstimmar för en registrerad betaltjänstleverantör att inrätta rutiner för klagomålshantering. Det innebär en kostnad på cirka 50 000 kronor. Därutöver bedöms kostnader tillkomma i och med att klagomålen också måste besvaras och hanteras. Det innebär att företag som inte har sådana resurser behöver anställa eller tillskjuta resurser på annat sätt. Finansinspektionen bedömer att två–fem arbetstimmar per klagomål krävs för att uppfylla kraven på hantering. Det genomsnittliga antalet klagomål som en registrerad betaltjänstleverantör eller registrerad utgivare av elektroniska pengar tar emot per år uppskattas till tio. Kostnaden bedöms därför som högst uppgå till 65 000 för hanteringen och den totala kostnaden till 115 000 kronor, varav 50 000 kronor är en engångskostnad för upprättandet av rutiner.

De specifika kraven på klagomålshanteringen, dvs. att svar ska lämnas i viss form och inom vissa tidsramar, bedöms inte påverka annat än försumbart för de aktörer som redan har klagomålshantering.

4.2.3.6 *Information till konsumenter om avgifter, samt rättigheter och skyldigheter*

När det gäller konsekvenserna av de nya föreskrifter som är överförda direkt från betalkontoföreskrifterna hänvisas till konsekvensanalysen till de föreskrifterna. Det görs dock en ändring avseende rutinerna för byte av betalkonto. Ändringen innebär att betaltjänstleverantören endast är skyldig att informera konsumenten, snarare än att informera betalare, om de uppgifter som behövs för att göra betalningar till det nya kontot. Justeringen får i huvudsak konsekvenser för fullsortimentbanker som har ett stort antal kunder. För dessa betaltjänstleverantörer innebär ändringen direkta kostnadsbesparingar genom att förfaranden för att informera tredje parter tas bort. Kostnaden för att i stället informera konsumenten bedöms som försumbar. Mot bakgrund av att det nuvarande kravet kan öka betaltjänstleverantörers risker för bedrägeri och andra säkerhetsrisker kan borttagandet av kravet få positiva ekonomiska effekter för leverantören. Hur stora dessa ekonomiska effekter kan vara är dock svårt att uppskatta.

Samtidigt införs ett nytt krav om att information enligt det andra betaltjänstdirektivet och betalkontodirektivet ska anpassas för personer med funktionsnedsättning. Kravet på att skapa en funktion för uppläsning av information på webbplatsen och översättning av informationen till punktskrift innebär kostnader. Kostnaden för översättning och system för uppläsning bedöms dock på årlig basis inte kosta mer än 10 000–20 000 kronor.

4.2.3.7 *System för operativa risker och säkerhetsrisker*

Kostnaderna för att upprätta och underhålla ett system för att hantera operativa risker och säkerhetsrisker kommer att variera stort beroende på om betaltjänstleverantören tidigare drivit verksamhet med krav enligt exempelvis Finansinspektionens föreskrifter om hantering av operativa risker och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem och därför har rutiner avseende hanteringen av operativa risker och säkerhetsrisker sedan tidigare.

För exempelvis en registrerad betaltjänstleverantör innebär kravet på system för hantering av operativa risker och säkerhetsrisker en omfattande extra arbetsbörda i förhållande till nuvarande regler. I de nuvarande reglerna har endast funnits krav på att det i verksamhetsplanen ska finnas en översiktlig beskrivning i företagets verksamhetsplan avseende hur företaget ska identifiera, mäta, styra, internt rapportera och kontrollera de risker som betaltjänstverksamheten är förknippad med. För andra kategorier av betaltjänstleverantörer som exempelvis banker utgör kravet på system för hantering av operativa risker och säkerhetsrisker i många fall inte att nya

system och rutiner behöver utvecklas utan snarare att redan befintliga system och rutiner behöver anpassas.

För banker och kreditmarknadsföretag som tillhandahåller betaltjänster förmodas att det med få undantag redan finns begränsningsåtgärder och kontrollmekanismer implementerade i verksamheten som även tillämpas för bankens betaltjänstverksamhet baserat på de krav som anges i exempelvis Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om hantering av operativa risker och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem.

För en betaltjänstleverantör som tillhandahåller ett förhållandevis begränsat utbud av betaltjänster uppskattas kostnaden för att upprätta ett system för hantering av operativa risker och säkerhetsrisker till ca 150–200 000 kronor baserat på en tidsåtgång om 120 timmar utfört av intern personal och 20 timmar utförda av konsult. Till dessa kostnader tillkommer eventuella kostnader för inköp, utveckling eller licensiering av IT-baserade systemstöd och investeringar i förhöjd säkerhet. Beroende på de risker som den aktuella betaltjänstverksamheten ger upphov till får dessa kostnader uppskattas till åtminstone 200 000–300 000 kronor.

För exempelvis banker som sedan tidigare inte tillhandahållit betaltjänster och som för första gången ska upprätta ett system för hantering av operativa risker och säkerhetsrisker kan det förmodas att den underliggande riskaptiten, förväntad transaktionsvolym och de krav på systemintegritet som övrig verksamhet förhåller sig till, medför att kostnaderna blir avsevärt högre än för exempelvis en registrerad betaltjänstleverantör som tillhandahåller ett förhållandevis begränsat utbud av betaltjänster. För en bank som inte tidigare tillhandahållit betaltjänster uppskattas kostnaderna för att upprätta ett system för hantering av operativa risker och säkerhetsrisker uppgå till mellan 5 000 000–10 000 000 kronor.

4.2.3.8 Rapportering av övergripande bedömning av operativa risker och säkerhetsrisker

Det dokument, som utgör en betaltjänstleverantörs rapportering av operativa risker och säkerhetsrisker, ska upprättas redan vid det tillfälle då betaltjänstleverantören inleder sin verksamhet och ska därefter hållas aktuellt. I den bemärkelsen är dokumentet att betrakta som ett levande dokument som uppdateras och revideras vid förändringar i verksamheten. Mot denna bakgrund utgör själva rapporteringskravet endast en mindre administrativ åtgärd för betaltjänstleverantörerna. Det löpande arbetet med att hålla dokumentet uppdaterat kan tänkas utgöra en större börda för en betaltjänstleverantör som relativt ofta genomför större förändringar i sin betaltjänstverksamhet.

4.2.3.9 Incidentrapportering och händelser av väsentlig betydelse

Kravet på rapportering till Finansinspektionen om en allvarlig operativ incident eller säkerhetsincident uppkommit i verksamheten utgör en skärpning och ett förtydligande av det befintliga kravet på rapportering av händelser av väsentlig betydelse som gäller för betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar. Genom att kravet nu kommer rikta sig till alla betaltjänstleverantörer omfattar den nya bestämmelsen även registrerade betaltjänstleverantörer och registrerade utgivare som tidigare inte haft något sådant krav att förhålla sig till. För de flesta av dessa betaltjänstleverantörer medför kravet på incidentrapportering att både system och rutiner liksom tillräcklig beredskap måste inrättas. Kostnaderna för detta förutsätts ingå i det kostnadsexempel som redogjorts för i avsnitt 4.2.3.7. För exempelvis registrerade betaltjänstleverantörer som tillhandahåller penningöverföring kan det förmodas att verktyg för bevakning av allvarliga operativa incidenter eller säkerhetsincidenter ofta ingår i de it-baserade system som används i samarbete med andra betaltjänstleverantörer som utgör samarbetspartners. För dessa betaltjänstleverantörer medför kravet endast begränsade kostnader för utvecklingen av systemstöd. Däremot kan kravet medföra kostnader för utbildning av personal, liksom för upprättandet av rutiner för rapportering till Finansinspektionen genom de formulär som myndigheten tillhandahåller. Den inledande kostnaden för detta uppskattas hos en mindre betaltjänstleverantör, som endast tillhandahåller ett förhållandevis begränsat utbud av betaltjänster, till 52 000 kronor baserat på 40 timmars internt arbete.

För större institut förutsätts kravet på incidentrapportering inte medföra några nya kostnader relaterat till implementeringen av system och rutiner för bevakning och upptäckt av allvarliga operativa incidenter eller säkerhetsincidenter.

Kravet att en betaltjänstleverantör ska informera betaltjänstanvändarna om en inträffad allvarlig operativ incident eller säkerhetsincident som kan påverka deras ekonomiska intressen negativt, medför kostnader relaterade till de personella resurser eller i förekommande fall systemresurser som krävs för bedömningen av om en inträffad allvarlig operativ incident eller säkerhetsincident kan påverka betaltjänstanvändarnas intressen negativt.

Telefonsamtal kan medföra stora kostnader relaterade till personella resurser för det fall en betaltjänstleverantör avser hantera samtalen manuellt. En betaltjänstleverantör som i stället använder automatiserade röstsamtal förutsätts däremot kunna kommunicera med sin betaltjänstanvändare på ett kostnads-effektivt sätt. Oavsett metod för kommunikation förutsätts kravet på de tillgängliga kommunikationsmedlen resultera i kännbara rörliga och fasta kostnader för betaltjänstleverantörerna.

4.2.3.10 Rapportering av statistiska uppgifter om svikliga förfaranden

En betaltjänstleverantörs inlämning av statistiska uppgifter om svikliga förfaranden föranleder endast en begränsad administrativ börda. Detta beror främst på att underlaget förväntas vara relativt begränsat och att

Finansinspektionen tillhandahåller blanketter som betaltjänstleverantören ska använda. Uppgifterna ska vara upprättade även innan de lämnas till Finansinspektionen i form av statistik, men innan överlämning krävs ett visst arbete för att sammanställa och kontrollera uppgifterna. För en betaltjänstleverantör som är skyldig att rapportera ett relativt stort antal svikliga förfaranden två gånger per år förväntas detta innebära ett merarbete om cirka 20 timmar per år till en kostnad om 26 000 kronor per år. För registrerade betaltjänstleverantörer och registrerade utgivare av elektroniska pengar gäller rapporteringskravet endast en gång per år varför kostnaden för rapportering antas understiga 10 000 kronor under förutsättning att rapporteringsunderlaget endast omfattar ett mindre antal svikliga förfaranden.

4.2.4 Konsekvenser för små företag

Finansinspektionen noterar att de nya kraven i LBT som ställs på betaltjänstleverantörer kan vara betungande för mindre företag. Det finns många mindre bolag och enskilda firmor som driver betaltjänstverksamhet som registrerade betaltjänstleverantörer. I huvudsak är det reglerna i 5 b kap. LBT och de nya betaltjänstföreskrifterna som är särskilt betungande och påverkar mindre företag. I riktlinjer från EBA finns genomgående riktlinjer om proportionalitet av de åtgärder som ska krävas av betaltjänstleverantörer. Finansinspektionens nya betaltjänstföreskrifter innebär att riktlinjerna ska gälla som allmänna råd för hur lagkraven i LBT ska uppfyllas. På så sätt skapas mer flexibilitet och mindre företag ges en möjlighet att tillämpa och vidta åtgärder som är proportionerliga med hänsyn till företagets art, komplexitet och storlek. Vidare underlättar Finansinspektionen genomförandet av de nya kraven genom att på myndighetens webbplats tillhandahålla de mallar och blanketter som ska användas.

4.2.5 Påverkan av konkurrensen mellan betaltjänstleverantörer

Finansinspektionen bedömer att de nya reglerna har påverkan på konkurrensen. I och med att betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer regleras på samma sätt som övriga betaltjänstleverantörer förväntas konkurrensen på betaltjänstmarknaden öka. Det finns dock fortfarande lättnader för betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer, vilket innebär att regelbördan för dessa aktörer är mindre än för andra betaltjänstleverantörer. Genom de nya betaltjänstföreskrifterna tvingas dock betaltjänstleverantörerna agera likadant gentemot kunder som utgörs av företag och andra konsumenter. Det kan konstateras att inträdesbarriären för företag som avser tillhandahålla betaltjänster höjts och att det därmed har blivit svårare för framför allt fåmansbolag och företag som inte är kapitalstarka att etablera sig som betaltjänstleverantörer. Detta kan på kort sikt leda till färre betaltjänstleverantörer inom vissa segment på betaltjänstmarknaden. Givet att efterfrågan på de aktuella betaltjänsterna är oförändrad eller ökande kan det förväntas att viss konsolidering bland framför allt registrerade betaltjänstleverantörer sker. En sådan utveckling skulle kunna leda till att ett,

relativt sett, färre antal betaltjänstleverantörer skulle stå för en större del av den totala omsättningen på betaltjänstområdet.

4.3 Konsekvenser för Finansinspektionen

Det andra betaltjänstdirektivet, tillhörande genomförandeåtgärder och de ändringar som föreslås i LBT kommer i stor utsträckning att påverka Finansinspektionen. På kort sikt gäller detta i huvudsak behovet av att genomföra omprövningar av ett stort antal av de idag befintliga betaltjänstleverantörerna. På längre sikt gäller det behovet av att hantera även prövningar av nya ansökningar från företag som tidigare inte omfattats av betaltjänstregelverket, beslut om undantag och registrering, hantering av rapporter som tidigare inte funnits etc. Det kan även noteras att det andra betaltjänstdirektivet ställer krav på ett ökat internationellt samarbete där Finansinspektionen förväntas vara en aktiv deltagare i regelprojekt, workshops och arbetsgrupper som bland annat utvecklar riktlinjer och rekommendationer från EBA. Det kan noteras att mängden regler, riktlinjer, rekommendationer m.m. från i första hand EBA och kommissionen inte förväntas minska i omfattning under överskådlig tid och att det bör avsättas särskilda resurser för att bevaka och hålla Finansinspektionen uppdaterad om denna utveckling. Det ökade personella behovet för Finansinspektionens rättsavdelning uppskattas till mellan två och tre heltidstjänster.

Därutöver tillkommer ett betydande resursbehov för att bedriva tillsyn över betaltjänstleverantörerna så att de nya och även de sedan tidigare befintliga reglerna följs av samtliga betaltjänstleverantörer. Störst konsekvenser för Finansinspektionens tillsyn av betaltjänstleverantörerna bedöms mottagandet av de rapporter som anges i 6 kap. i betaltjänstföreskrifterna få. De nya betaltjänstföreskrifterna medför att hundratals bolag under tillsyn årligen kommer att komma in till Finansinspektionen med rapporter som ska utgöra ett viktigt led i Finansinspektionens tillsyn. Finansinspektionen har en riskbaserad tillsynsverksamhet och dessa rapporter kan förväntas ge Finansinspektionen en god inblick i hur betaltjänstleverantörer hanterar operativa risker och säkerhetsrisker. Det bedöms innebära att Finansinspektionen får bättre underlag som kan ligga till grund för riskbedömning av betaltjänstleverantörernas verksamhet. Något som i förlängningen underlättar för Finansinspektionens bedömning av behovet av tillsynsåtgärder.

Gällande rapportering av allvarliga incidenter är det svårt att uppskatta hur ofta och hur många sådana rapporter som kommer att komma in till Finansinspektionen. Det finns en skyldighet för Finansinspektionen vid allvarliga incidenter att skicka vidare informationen till EBA, ECB och andra berörda myndigheter. Vidarerapporteringen till EBA ska enligt riktlinjer från EBA ske i vissa specifika mallar. Samma sak gäller aggregerade statistiska uppgifter om bedrägerier. Genom att de nya reglerna innebär att betaltjänstleverantörer vid allvarliga incidenter och för uppgifter om bedrägerier ska använda de blanketter och mallar som Finansinspektionen själva är skyldiga att använda vid sin rapportering, underlättas arbetet för

Finansinspektionen. Detta förutsätter dock att Finansinspektionen publicerar de dokument, mallar och blanketter som föreskrifterna hänvisar till. Det kommer även krävas översättningar vilket sammanslaget med arbetstiden för publicering beräknas ta upp emot 200 arbetstimmar. Det innebär en kostnad om cirka 260 000 kronor. Det ökade behovet av tillsynsresurser med anledning av de nya reglerna uppskattas till mellan tre och fyra heltidstjänster.

Det kan förväntas ett relativt stort inflöde av nya ansökningar. Mot bakgrund av övergångsbestämmelsernas utformning bedömer Finansinspektionen att dessa framförallt kommer att komma in under senare delen av 2018. De nya ärendena kommer att ta betydande personella resurser i anspråk på den rättsavdelning hos Finansinspektionen som hanterar tillståndsansökningar för betaltjänster.

Med anledning av de höjda kraven på exempelvis hanteringen av operativa risker och säkerhetsrisker, rutiner och system för rapportering kan det förväntas att det kommer att bli svårare att till exempel upprätta en ansökan om undantag från tillståndsplikt enligt LBT. Det förväntas i sin tur leda till fler avslag och fler överklagade ärenden. Även detta påverkar arbetet och myndighetens personella resurser i stor omfattning.